

Velja po pošti: —
Za celo leto naprej . . . K 26.—
za en mesec . . . „ 2-20
za Nemčijo celoletno . . . „ 29.—
za ostalo inozemstvo . . . „ 35.—
V Ljubljani na dom: —
Za celo leto naprej . . . K 24.—
za en mesec . . . „ 2.—
V upravi prejemam mesečno . . . 1-70
Sobotna izdaja: —
za celo leto . . . „ 7.—
za Nemčijo celoletno . . . „ 9.—
za ostalo inozemstvo . . . „ 12.—

SLOVENEK

Inserati: —
Enostolpna petstvarsta (1/2 mm):
za enkrat . . . po 15 v
za dvakrat . . . „ 13 „
za trikrat . . . „ 10 „
za večkrat primeren popust.
Poročna oznemila, zabavle, osmrtnice itd.:
enosolpna petstvarsta po 18 vin.
Poslano: —
enostolpna petstvarsta po 30 vin.
Izhaja vsak dan, izveniši ne-
delje in praznike, ob 5. uri pop.
Redna letna priloga Vožni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
poštne branilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 28.511,
bo. n.-hero. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 148.

Premirje odpovedano. — General Savov izdal dnevno povelje, da se zopet prične vojska.

BULGARIJA ODPOVE PREMIRJE.
Sofija, 30. januarja. Ministrski svet je dal armadnemu glavnemu stanu nalog, da z današnjim dnem odpove premirje. Sovražnosti se torej začne dne 3. februarja.

DNEVNO POVELJE GENERALA SAVOVA.
Sofija, 30. januarja. General Savov je izdal na armado sledeče dnevno povelje:
Iz mirovnih pogajanj se jasno razdi, da sovražnik noče od ozamlja, ki ga je naše zmagoslavno orožje izvojevalo, niti pedi odstopiti. On hoče z eno potezo peresa izbrisati vse, kar ste osvojili in za kar so vaši hrabri bratje padli. Ali bodo junaki Lozengrada, Bunarhissarja, Lüleburgasa in Čataldže to zasramovanje s slavo ovenčane bulgarske armade pustili nekaznovano? Pripravite se torej na nove zmage in pokažite s svojo nepragljivo navdušenostjo, kateri se ne more nič ustavljati, sovražniku in celemu svetu, da bulgarska domovina zasluži več kot spoštovanje! — Savov.

ZAKLJUČENJE MIROVNIH POGAJANJ. — ODPOTOVANJE DELEGATOV.
London, 30. januarja. Nota balkanskih zaveznikov, ki jo je Gruič včeraj izročil Rešid paši, se glasi: »Ker so pooblaščenici zveznih držav, odkar je delo mirovne konference prekinjeno, tri tedne zaman pričakovali odgovora otomanskih pooblaščenec na svoje zadnje vprašanje in ker se zdi po zadnjih dogodkih v Carigradu, da je izključeno upanje na sklep miru, so balkanski pooblaščenici na svoje obžalovanje prisiljeni izjaviti, da je dne 16. decembra 1912 v Londonu pričeto razpravljanje dne 28. januarja 1913 v Londonu prekinjeno. — Noto so podpisali vsi pooblaščenici balkanskih držav.

London, 30. januarja. Balkanski delegati zapuste London najbrž jutri. Od balkanske delegacije ostane v Londonu samo po en delegat od vsake države, in sicer od Bulgarov dr. Danev, od Srbov Vesnić, od Grkov Koloudis, Črnogorci pa ostanejo vsi, ker je njihova navzočnost zaradi okolnosti, da po-

slaniška reunija pravkar zopet obravnava albansko vprašanje, potrebna.

RUSIJA NE VPOKLICUJE REZERVNIROV. — NEMCIJA RUSIJI NI NAZNANILA »CASUSA BELLI«.
Peterburg, 30. januarja. Poročilo »Reichspostes«, da ruska vlada vpoklicuje rezerv. letnike 1910., 1911. in 1912., in sicer letnik 1912. popolnoma, se od meročajne strani na najodličnejši način dementira. — Istotako se dementuje vest, da je Nemčija Rusiji naznanila, da bo smatrala eventualno operacijo v Albaniji za casus belli. Ta vest je gola izmišljotina.

PROTIREVOLUCIJA V CARIGRADU?
Pariz, 29. januarja. Tukaj bivačji član vojaške lige, ki je lani strmoglavil mladoturški režim, Šerif paša, je izjavil, da je liga že storila korake, da strmoglavil mladoturške pustolovce in da v Carigradu obstojajo mnogi tajni komiteji, ki pripravljajo protirevolucijo. Liga je za mir in obsoja puč mladoturkov, ki so Turčijo spravili na rob propada. — V neki vili blizu Skutarja v Mali Aziji so imeli voditelji lige sestanek, na katerem so sklenili proglas na ča-

lidsko armado, da strmoglavil novo vlado in sultana prisilil k odstopu.

AVSTRIJA IN NEMCIJA NISTA MLADOTURKOV NAHUJSKALI.
Dunaj, 29. januarja. »Fremdenblatt« (kojega tozadevna izvajanja smo v glavnem že včeraj priobčili) konstatira, da Avstrija ni nahujkala mladoturkov na puč.

KONFERENCA POSLANIKOV.
London. Poslaniki velesil so se včeraj zopet zbrali ter obravnavali albansko vprašanje in one finančne in gospodarske probleme, ki so nastali na Balkanu vsled izpremembe teritorialnega stanja.

TURKI PORAZILI GRKE IN SE PO-LASTILI SV. IVANA MEDUA?
Carigrad. Vojno ministristvo poroča, da so Turki južno od Janine Grke porazili. Dva grška bataljona sta zšla v neko zasedo, padlo je 600 Grkov.

London. »Times« registruje govorico, da se je škadrski turška posadka polastila Sv. Ivana Medua. V Škadru so Turki razobesili albansko zastavo. (To slednje je londonski poročevalec »Slovenca« sporočil že pred več dnevi.)

Več odločnosti.
Spod. Štajersko, 29. jan.
Zopet katoliški shod! Odkar smo obhajali leta 1892. prvega, so vsi naslednji več ali manj kontrola, kako se izvršujejo fundamentalni sklepi prvega, oziroma kaj je še treba v teku časa pridjati. Slovenski štajerski katoličani se veselo letošnjega katoliškega shoda prav posebno, ker bomo topot, ko stojimo s svojimi političnimi in nepolitičnimi organizacijami na višku moči, lahko mirneje pregledali vse vrline in nedostatke kakor v časih, ko smo še bili na vseh koncih in krajih v vročih bojih.

V Mariboru se je na poziv premil. knezoškofa že osnoval škofijski pripravljalni odbor za letošnji pomenljivi prvi jugoslovanski katoliški shod v Ljubljani. Toda ne samo člani tega odbora, ampak vsi, ki se zanimajo za dobrobit našega katoliškega slovenskega ljudstva, moramo izvrševati priprave, da bo shod obrodil mnogo sadu ter nam donesl obilo božjega blagoslova.

Posebno nekaj bi želel, da bi letošnji katoliški shod prinesel štajerskim Slovencem: Več katoliške odločnosti! Bodimo odkritosrčni, pri nas se še marsikdo spominja na udobne, mirne čase štajerske ednosti ter se boji vsakega boja. Toda nikar ne mislite, da sem prišel mir prinesel na zemljo; ne miru, ampak meč sem prinesel. Prišel sem namreč razdvojiti človeka zoper njegovega očeta in hčera zoper njeno mater in nevesto zoper njeno taščo. In človekovi sovražniki bodo njegovi domači. Kdor ljubi očeta ali mater bolj ko mene, ni mene vreden, in kdor ljubi sina ali hčera bolj ko mene, ni mene vreden.

Pri nas še živi oni nenaravni izrodek po miru hrepenečih src, ki ga imenuje dr. Mahnič: Katoliški liberalizem. Kamorkoli pogledamo, vidimo odlične ljudi, ki še vedno hočejo posredovati med najvišjimi, večnimi nasprotji, ki so po izreku Pija IX. prijatelji sprave — conciliationis amatores, oznanjevalci miru — pacem ubique clamant. Vsakega odločnega nastopa, vsake jasne besede se ogibajo, ker se boje, da ž njo odbijejo od sebe vse tihe nasprot-

nike. Potemtakem ni čudo, da se pri nas vedno dobro izhajajo vsi tihi nasprotniki, takozvani liberalni konservativci, nujna prikazen neodločnosti med katoliškimi krogi.

Sporadično sicer, a vendar se dogajajo slučajji: da se katoliški krogi ne upajo voliti s katoliško stranko, ker bi sicer odbili liberalce od sebe; da podpirajo liberalna društva, ker imajo ljudi dober namen, da si naročajo celo liberalne liste, ker so bojda potem zmernejši v napadih; da zahajajo na liberalne pristavitve itd. Ko morajo škojfe in rimska stolica odločno govoriti, se taki ljudje že boje za mir ter obsojajo tako postopanje kot neprevidno ali neumestno. V istini to niso več katoličani, ampak kvečjemu liberalni katoličani, ki delajo kompromise med resnico in lažjo, hočejo biti nekoliko liberalni, a obenem vedno še ostati katoličani, vendar ne celi liberalci, niti celi katoličani. V takem vzduhu mora uspevati liberalizem, naj se naziva potem že radikalen ali konservativen.

Ta kuga neodločnosti, ki se je pred

časom razlezla po vsej Evropi ter otrovala teologijo, filozofijo, politiko, ta kuga se še vedno potika v javnem življenju na Spodnjem Štajerskem. Da bi izginila z letošnjim jugoslovanskim katoliškim shodom, to je moja srčna želja.

Državni zbor.
Dunaj, 29. januarja 1913.
Zakon proti nalezljivim boleznim.

Pojavlja se vedno večji odpor proti načrtu zakona, ki ga je na podlagi vladnega načrta že drugi predložil zdravstveni odsek. Že včeraj sem navedel nekatere pomisleke. Ako pa pazljivejši čitam načrt, najdem vedno več določb, ki morajo biti za prebivalstvo neznošno breme. Kolikor mi je znano, v nobeni drugi državi zdravstveni zakon niso tako strogi, kakor je ta avstrijski načrt. Res je, da je treba skrbeti za zdravje človeško; res je tudi, da je za revnega človeka zdravje največji kapital. Toda za revne občine in dru-

LISTEK.
Roža svetlá.
Angleški spisal H. R. Haggard.
(Dalje.)

»Masuda,« je zašepetal, »ne misli, da sem nečimern trap, ali ker je nemara najboljša, da obadva dodobra doznava, povej mi, ali radi tega kakor sem večkrat — —«

»Se bal?« ga prekinje Masuda s porogljivim nasmehom. »Gospod Godvin, tako je. Kaj ne, tvoja vera — vera, ki sem bila v nji vzgojena, ki sem jo izgubila, ki pa je zdaj zopet moja — ker je tvoja? Da so možki in ženske proste, ali tako nekako so nekateri razlagali. Veš, ali oni nimajo prav, ali pa vse skupaj ni prav. Mi nismo svobodni. Sem li bila prosta, ko sem prvič videla tvoje oči v Bejrutu, oči, ki sem po njih hrepelna celo svoje življenje, in od tebe je prišlo nekaj do mene in jaz — zavržena Sinanova igrača — sem ljubila tebe, — v svojo pogubo? Da in sem se radovala, da je bilo tako, in se še vedno radujem, da je tako, in si ne bi želela nobene druge osode, kajti v tej ljubezni sem spoznala, da ima to življenje nek namen in da se dobi na to odgovor

v prihodnjem življenju, če ne tukaj. Ne, ne govori. Poznam tvojo prisego in nočem te zapeljati, da bi jo prelomil. Ali, gospod Godvin, ženska, kakor je gospica Rozamunda ne more ljubiti dveh mož,« in pri teh besedah mu je skušala Masuda brati na obrazu, kaj se je godilo v njem.

Ali Godvin ni pokazal niti presenečenja, niti bolesti.

»Toraj veš, kar vem že davno,« je rekel, »tako dolgo, da se mi izgublja žalost v nadi na bratovo radost. In prav je tudi, da si je izbrala boljšega viteza.«

»Včasih,« je rekla Masuda premišljevalje, »včasih sem opazovala gospico Rozamundo in si rekla: Kaj ti manjka? Lepa si, visokega rodu, mična, vrla in dobra. — Tedaj sem odgovorila: Tebi manjka jasnega pogleda, sicer ne bi izbrala Wulfa, ko bi si lahko izbrala Godvina. Ali so morda tudi tvoje oči oslepljene?«

»Ne govori tako o njem, ki je v vseh rečeh boljši od mene, prosim te,« reče Godvin z nejevoljnim glasom.

»S tem hočeš reči, čegar roka je morebiti malo močnejša in ki bi mogel za silo še nekaj Saracenov posekati. Veš, treba je nekaj več, ne samo moči, da imaš moža — pridejati moraš še duha.«

»Masuda,« je nadaljeval Godvin, ne zmenivši se za njene besede, »naša gospica še ni nič izjavila, dasi morda lahko uganemo njene misli. Vrh tega je mogoče, da Wulf pade in potem pridem jaz na njegovo mesto. Nisem prost človek, Masuda.«

»Zaljubljeni niso nikdar prosti,« je odgovorila.

»Nimam pravice ljubiti žensko, ki ljubi mojega brata; gre ji moje prijateljstvo in spoštovanje — ne več.«

»Ona še ni izjavila, da ljubi tvojega brata; morda ne ugibamo prav. To so tvoje besede, ne moje.«

»Morda pa prav ugibamo. Kaj pa potem?«

»Potem,« odgovori Masuda, »je mnogo viteških redov ali samostanov za tiste, ki si žele takih krajev — kot si v srcu ti. Ne, ne govori več o vseh teh stvareh, ki so negotove. Nazaj v tvoj šotor, gospod Godvin, kamor pošljem Abdullaha za teboj po dragulje. Torej zdravstvuj!«

Prijel je njeno roko pa jo vzdignil do ustnic in poljubil. Bila je mrzla kot led in je omahnila kot da bi bila mrtva. Masuda se je umaknila med vrtnice, kakor da bi se hotela skriti pred njim in celim svetom. Ko se je Godvin na potu ozrl nazaj, se je v istem trenutku silno zablistalo. Pri ognjenem svi-

tu je videl Masudo, roki ste ji bili stegnjeni, obraz ji je bil blede, oči zaprte in odprta usta. Obraz ji je bil podoban obrazu mrtveca in visoke lilije, ki so se vspenjale ob njenem plašču, so bile videti kot curki sveže prelite krvi.

Godvin se je stresel po celim životu in odšel svojo pot. Masuda pa je izginila v temno, vse objemajočo noč, govoreča sama seboj:

»Če bi ga bila malo bolj prijala za dobro in usmiljeno srce, mislim, da bi mi bil dal srce — po Rozamundi kot plačilo za moje usluge. Ne, ne srce, tega nima na tem svetu, ampak roko in zvestobo. In ker je poštenjak, bi držal svojo obljubo, in jaz, ki sem že šla mimo Aladžabalovega harema, bi utegnila še postati gospa D'Arcy, bi tako živela do smrti in mu vzgajala otroke. Ne, gospod Godvin; kadar me boš ljubil — prej ne; ljubil pa me ne boš nikdar — dokler ne bom mrtva.«

Utrgala je lilijo z roko, ki jo je bil poljubil, jo pritisnila na srce, tako da je od stisnjene cvetlice ostal na njeni obleki madež kakor od rane. Nato pa je smuknila dalje in se izgubila v viharju in temi.

(Dalje.)

žine bi bil tak zakon, kakor ga priporočajo zdravniški krogi, — skoraj večja nesreča nego nalezljiva bolezen. Mlačevnosti zlobnih oseb bi bila vrata odprta na stežaj. Saj se zdravniki sami večkrat ne pogode bolezn, pa naj bi jo priprosti ljudje, župani, hišniki, babice, gostilničarji, mrliški ogledniki, učitelji in drugi, ki bi po tem načrtu morali takoj naznaniti politični oblasti tudi vsak sumljiv slučaj. Ako to opuste ali zamude, preti jim kazen do 600 K ali zapor do dveh mesecev. In kdo bi na deželi, koder so zdravniki oddaljeni, zasledoval take slučaje? Oko pravice, orožnik, ki v takih in enakih slučajih jako vestno izvršuje svojo dolžnost. In ako politična oblast tolmači zakon po mrtvi črki, narekuje tudi kazni, da je joj. Dalje določa načrt, da sme vlada iz državnih sredstev po potrebi podpirati revne občine v boju proti nalezljivim boleznim. Torej sme, ne pa mora, in le po potrebi. Po tem besedilu more politična oblast vedno odklanjati denarno pomoč, ako ljudje že ne cepajo kakor muhe.

Proti visokim kaznim pa je danes govoril tudi naš tovariš dr. Jančovič. Kot zdravnik je moral v obče zagovarjati varstvene navedbe proti nalezljivim boleznim. Že v odseku pa je zahteval nižje kazni. Dalje je dr. Jančovič priporočal, naj bi se v načrt kot nalezljive bolezni sprejeli tudi sušica in sifilis. Načrt našteva 17 nalezljivih bolezni, imenovani dve ste izpušeni. Sušica pa je jako razširjena tudi v okrajih, koder je bila ta morilka pred desetletji še redek gost. In ravno sušica napada večinoma za trdo delo sposobne ljudi. Morda bi kazalo, da bi v vsaki občini poseben zdravstveni odbor skrbel za zdravstvene navedbe vzajemno z okrožnim ali okrajnim zdravnikom. Taki odbori bi olajšali županstvu delo, prebivalstvu pa bremen in odgovornost. V nobeni stranki niso člani edini o tem načrtu. Zato so danes zavlekli razpravo v zbornici, da bode šele jutri glasovanje. Kakor pa kaže, bode zbornica zopet vrnila načrt odseku, da izdela nov načrt, upoštevajoč važnejše pomisleke.

Davek od užgalic.

Precej stara je že misel, naj bi se po zgledu nekaterih drugih držav tudi v Avstriji upeljal davek od užgalic. Finančni odsek že več mesecev išče nove vire državnih dohodkov, s katerimi bi pokrili vedno večje primanjkljaje v državnem gospodarstvu, obenem pa še deželam prišli na pomoč z izdatnejšimi prispevki. Novi davki pa so vedno neprijetna stvar za prebivalstvo in seveda tudi za poslance. Zato se odriva to neprijetnost, dokler je mogoče. V Avstriji pa to ni več mogoče. Izdatki rastejo vsako leto, kakor spomladi snežni plazovi, razmerno največ za armada in mornarico. In tem izdatkom se ni mogoče ustavljati. Vlada in finančni odsek sta iskala nove vire dohodkov po vseh kotih in krajih. Ker pa se vsakdo boji za svoj žep, ta naloga ni lahka, ker vlada in poslanci ne morejo biti žepni tatovi. Najprej so se našli in zedinili pri žganju. Sedaj stikajo po žepih in predalih tistih, ki plačujejo osebno dohodarino. Tu je mogoče še največ dobiti. Toda ravno tisti, ki imajo največ pod palcem, najbolj kriče, da jih hoče država odreti. Skrivajo žepce, zapirajo skrivne predale in knjige. Ker finančni odsek še vedno ni dovršil svojega dela, izostanejo od jutri do 10. svečana zbornična seja, da more nemoteno zborovati finančni odsek.

Med razpravo pa je bila zopet sprožena misel, naj bi se obdavčile tudi užgalice. Iz formelnih ozirov pa odsek ne more skleniti novega davka, ako ga ni pooblastila zbornica, ki mu mora odkazati primeren načrt. In to stori vlada, ki ima že pripravljen načrt zakona.

Osrednja zadružna blagajna.

Dr. Krek je izdelal obširno, znanstveno poročilo o osrednji zadružni blagajni in ga predložil narodnogospodarskemu odseku. Z ozirom na to je danes v odseku predlagal dr. Licht, naj se v prihodnji seji prične razprava. Ta predlog je tudi obveljal.

Justični izpit.

Včeraj je vlada predložila načrt zakona, ki določa enoten justični izpit za sodnike, advokate in notarje. Izpit bi obsegal vse panoge civilnega in kazenskega prava. Za izpit je potrebna triletna praksa, za sodnijski izpit pa odpade »domača naloga«. Enotni izpit bode torej strožji za notarske kandidate, pa neodvisen od notarskega reda, ki čaka na rešitev.

Avstrijski Lloyd.

Poslanec Mandič je danes vložil obširno utemeljeno interpelacijo proti slabi upravi avstrijskega Lloyda v Trstu.

Škandali v Pulju pred sodiščem.

V sredo se je začelo odigravati pred porotniki rovinjskega sodišča zadnje poglavje laško - liberalnega mestnega gospodarstva v Pulju. Na zatoženi klopi sedi nekdanja elita puljsko - laško - liberalne stranke. Med obtoženci vidimo kapacitete, ki so se svoj čas vedno odlikovale in ponasale z najnestrpnejšim sovraštvom do tukajšnjih Hrvatov in Slovencev. Tako vidimo med obtoženci zloglasnega Filipinca, činitelja laško - liberalnih volilnih listin. Tudi Oberdankovga čestilca Privilegija ne manjka v tej pisani družbi. Danes ni časa naštevati tej kamori grehov, ki jih je zagrešila v narodnostnem oziru napram puljskim Slovanom, ker radi teh tudi ne sedijo na zatožni klopi. Kaj takega bi se reklo v današnjih razmerah: preveč pravice zahtevati.

Kar se tiče razprave same, se lahko že danes reče, da se je, oziroma se bo posrečilo obtožencem le razmeroma majhni del defraudacij dokazati. To pa zato, ker je ta kamora računске knjige večinoma uničila, tako da je natančna kontrola nemogoča.

Tok razprave bo najbrže tudi laško - liberalno večino istrskega deželnega odbora postavil v precej čudno luč. Saj je še znano, kako se je sam deželni glavar dr. Rizzi v spremstvu še dveh laško - liberalnih odbornikov peljal na Dunaj po vseh ministrstvih protestirati, ker se je vlada drznila tisti občin. zastop pognati iz puljskega municipija, kateri je navzlic vsem protestom ostalih strank vedno in vedno podpiral ono družbo, ki sedi te dni pred poroto.

Na zatožni klopi sedijo:

Tomaž Galante, bivši mestni blagajnik, že predkaznovan. — Privilegio Lino, bivši mestni uradnik, že predkaznovan. — Bigatto Franc, bivši ravnatelj računskega urada, že predkaznovan. — Quarantotto Lino, bivši mestni uradnik, že predkaznovan. — Horrak August, bivši mestni uradnik, še nekaznovan. — Descovich Camillo, mestni uradnik, že predkaznovan. — Juch Otillio, bivši mestni uradnik, še nekaznovan. — Negri Guido, bivši mestni uradnik, še nekaznovan. — Viture Viktor, bivši mestni uradnik, že predkaznovan. — Filipin Jakob, bivši vodja računskega urada, še nekaznovan.

Obširna obtožnica očita vsem tu navedenim hudodelstvo goljufije, tatvine, potvarjanje listin in druga s tem v stiku stoječa hudodelstva.

Sleparije, katere je zgoraj navedena družba uganjala v puljski mestni hiši na škodo davkoplačevalcev so naravnost strašne. Osobito so se ti ljudje odlikovali pri potvarjanju računov. Tako znaša samo vsota ponarejenih zneskov na računih preko 50.000 kron. Kje so pa še druge težke vsote, katere segajo v stotisoče. Če še omenimo, da ta laško-liberalna tolpa niti ubožnemu zakladu ni prizanesla, si lahko o tej čedni družbi vsak napravi sam pravo sliko. Obravnava bo trajala 8 do deset dni.

Senatu predseduje deželno-sodni svetnik Signori, državno pravdnštvo zastopa namestnik državnega pravdnika Sdefé. Obtožence zagovarja šest zagovornikov. Ko se prečita obtožnica, ki se je čitala od 9. ure 45 minut do 4. ure 20 minut, se prične zaslišavati obtoženi bivši mestni blagajnik Galante.

Galante prizna, da je kriv, a da je le žrtev koruptne okolice, ki je v Pulju gospodarila. Oženil se je bogato. Ko je prišel v računski oddelek puljske komore, se je seznanil s kancistom Horrakom, ki mu je predlagal pretirane račune, vsled česar ga je na odgovor stavil, a Horrak je rekel, da vsi tako delajo in ga je pregovoril, da naj tudi on tako dela. Horrak je izpreminjal račune, Galante jih je pa likvidiral. Horraku so se sčasoma pridružili obtoženci Privilegio, Bigatto, Negri in Quarantotto. Plen so med se razdelili. Galante zanikava, da bi bil on za vseh 46.813 K odgovoren, pač pa je imel od leta 1899 do 1908 od defraudacij vsako leto do 1000 K dobička. Prizna, da si je prilajčal tudi denar iz benečanske bratovske skladišnice in priznava ponarejanja v registrih. Nikdar ni občinske uprave kak uradnik deželnega odbora nadzoroval. O revizijah blagajne je bil vedno že prej obveščen. Tudi revizijo 20. septembra, mu je občinski svetnik Frank prej naznanil. Frank je takrat dognal, da manjka 48.000 K. Ta primanjkljaj so tako pokrili, da so neko postavko v knjigah iz 10.000 K izpremenili v 50.000 K. in da so znižali v registrih za vojaške nastanitve neko postavko za 13.000 K. Revizijska komisija pri skontraciji primanjkljaja ni zapazila.

Balkanski dogodki.

V CARIGRADU.

Carigrad. Porti je neka finančna skupina naznanila, da prevzame fiksno za en milijon turških funtov bonov turškega državnega zaklada.

London. »Times« poročajo, da je sprejel veliki vezir deputacijo častnikov čaldžke armade. Ni znano, o čem so razpravljali. Tougut šefket paša se je iz Bukarešte vrnil v Carigrad.

Carigrad. Policija je zabranila, da prejšnja ministra Rešid in Abdurahman nista mogla v Evropo odpotovati.

Kairo. Križarica »Hamidije« se še nahaja v bližini Port Saida. Križarici je več veljakov v Port Saidu poslalo 40 železniških voz premoğa.

SRBSKE ZADEVE.

Belgrad. Srbsko naučno ministrstvo in Vatikan se pogajata o konkordatu, ki se v Srbiji uvede. Srbska vlada odpošlje v Rim posebno odposlanca.

Belgrad. Po poročilih, ki jih je vojno ministrstvo dobilo, namestijo Arnavti vstajo proti Srbom. Arnavti so dobili na način, ki še ni pojasnjen, orožje in strelivo n groze posebno mestom Prizren, Djakovar in Peč.

Belgrad. Uradni list objavlja kraljev ukaz, po katerem se poviša 700 častnikov, ki so se v vojski odlikovali. Več rezervnih in vpokojenih častnikov, med njimi tudi Damjana Popovića, ki so ga leta 1906. na zahtevo Anglije s štirimi drugimi zarotniki častniki vpokojili, so reaktivirali. Vladni krogi izjavljajo, da bo Popović aktiviran le za toliko časa, dokler bo vojska trajala.

Belgrad. »Politika« poroča, da je vlada odvzela poštni debit bugarskima listoma »Rječ« in »Večerna pošta«, ki sta proti Srbiji hujskala.

RUMUNIJA IN BULGARIJA.

Bukarešt. Z ozirom na razpravo v rumunski zbornici se trdi, da Bulgarija izroči Rumuniji svoje končne predloge že 30. t. m.

GRKI.

Atene. Atenski listi objavljajo Venizoso spomenico poslaniški konferenci, ki se peča z Epirom. — Spomenica zahteva, naj Grška dobi na Epiru ozemlje, ki je meji črta severno od Himare in gre naravnost do Gorice, Janine, Argyrokastrona in Konice s Santi Quaranta. Gorica naj pripada Makedoniji.

UGODNO RAZMERJE MED RUMUNJO IN BULGARIJO.

Bukarešt, 29. januarja. V seji zbornice je ministrski predsednik Majorescu na interpelacijo poslanca Gradisteanu-ja glede rumunsko-bulgarskega razmerja odgovoril:

Ni res, da bulgarskih predlogov ni smatrati resnim. Minister graja razne neprimerne izraze interpelanta v tem oziru. Glas Rumunije se bo upošteval. Danev v Bukarešti ni imel naloga se pogajati, temveč je želje Rumunije vzel le na znanje. Bulgarija je nato zahtevala, naj se ji pusti, da vojsko dokonča in se šele potem pogaja. Rumunija pa je zahtevala takojšnjo pogajanja. Bulgarija je upravičeno rumunskega stališča priznala in so se nato začela pogajanja, ki se prijateljsko nadaljujejo. Zbornica je nato izrekla vladi zaupanje.

Seja ljubljanskega občinskega sveta.

Ljubljana, 29. jan. 1913.

Sejo vodi župan dr. Ivan Tavčar, ki imenuje za overovatelja zapisnika občinskega svetnika Lillega in podžupana dr. Trillerja. Radi bolezn se seje ni udeležil obč. svetnik Mally.

Predsedstvena naznanila.

Župan se nato spominja smrti nadvojvode Rainerja. Občinski svetniki ustanjejo. Župan je brzojavno izjavil sožalje vdovi nadvojvodinji Mariji. Komorni predstojnik se je županu za sožalje prisrčno zahvalil. Dr. Ivan Tavčar se nadalje spominja rajnega cesarskega svetnika Murnika. Župan je položil na rajnikovo krsto venec. Nadalje poroča dr. Ivan Tavčar, da mu je deželno predsedstvo naznanilo, da se na c. kr. obrtni šoli otvori elektrotehnični tečaj.

Posredovanje občine glede na interpelacijo občinskega svetnika Ivana Kregarja v zadevah ljubljanskih telefonskih razmer.

Župan dr. Ivan Tavčar nato izvaja:

V zadnji seji občinskega sveta je g. občinski svetnik Ivan Kregar interpeliral o izboljšanju neznosnih razmer glede telefonskega omrežja v Ljubljani. Ukrenil sem potrebno, da se razmere, ki jih je interpelant grajal, izboljšajo. Pri tej priliki izreka zahvalo tudi g. poštnemu nadoskrbniku Štruklju, kateri se je tudi za stvar zavzel.

Po naročilu župana je dne 13. t. m. interveniral podžupan dr. Triller v c. kr. trgovinskem ministrstvu na Dunaju v zadevi ljubljanskih telefonskih razmer. Tehnični referent, dvorni svetnik vl. Barth,

pri katerem se je podžupan najprej zglasil, je v polnem obsegu priznal, da so obstoječe razmere neznosne in radikalna reforma neodložljiva. Naglašal je, da bi se bilo z delom že v jeseni pričelo, toda tržaško ravnateljstvo da je predložilo tehnično nedostaten projekt, ki se je moral vrniti. Novega projekta iz Trsta še ni, pričakujejo ga pa sleherni dan, tako, da se bo spomladi na vsak način z delom začelo. Položiti se ima dvojna podzemeljska napeljava in kapaciteta centrale se ima povzdigniti na 600 naročnikov. S podzemeljsko napeljavo bodo odstranjena zlasti indukcijska motenja, ali takozvano preslišanje z ene proge na drugo; na ta način bo zajamčena telefonska tajnost, odstranjena bo pa tudi dosedanja nevarnost pretrganja proge po snegu itd. Ojačenje centrale bo omogočilo sprejemanje novih naročnikov in mogoči bodo tudi ceneni, takozvani družabni priklopi, v obče bo celo poslovanje veliko bolj točno. Kakor znano je bil za to delo dovoljen že lansko leto kredit 250.000 K in finančni telef. referent, ministerjalni svetnik Griessmayer, katerega je podžupan dr. Triller tudi obiskal, je decidirano izjavil, da je njegovem prepričanju popolnoma izključena vsaka uporaba tega kredita za kako drugo svrhu. Tudi on je odločno obljubil, da se delo v celem projektiranem obsegu še to pomlad izvrši. Ista zagotovila prejel je že preje tudi ljubljanski državni poslanec dr. Ravnihar. Konečno pripomni je še, da je podžupan dr. Triller postopal v tej zadevi na podlagi posebnega pooblastila tudi v imenu deželnega odbora, za kar bode z adnjemu izrečena zahvala. (Dobro-klici.) Vsekakor bo dobro in previdno, ako obdrže celo zadevo v evidenci vsi merodajni javni činitelji.

Odgovori na interpelacije občinskih svetnikov S. L. S.

Župan izvaja: Obč. svetnik Marinko je interpeliral glede na hodnik ob Martinovi cesti. Cestnemu nadzorniku se je strogo naročilo, da naj pazi, da bo hodnik vedno v dobrem stanju. Na trgu »Tabor« se je nasipanje (interpelacija obč. svetnika Marinka) izvedlo. Župan odgovarja tudi na interpelacijo občinskega svetnika Štefeta v zadevi gospe Kavčič v Streliški ulici in izgovarja stavb. urad.

V c. kr. deželni šolski svet

se izvoli kot zastopnik g. profesor Josip Reiser, kot njegov namestnik pa Engelbert Gangl.

Pritožbe na upravno sodišče. — Poročevalec po županu opominjan, da naj bo kratek in stvaren.

Občinski svetnik Višnikar poroča o odlokih deželnega odbora, s katerimi so bili razveljavljeni sklepi občinskega sveta radi podelitve podpor iz vseučiliškega zaklada, nadalje radi prevzeta vadnice društva »Mladike« v mestno upravo in sklep o dovolitvi kredita za podpore mestnim učiteljem. Poročevalec Višnikar tako temeljito poroča, da ga župan dr. Tavčar prekine s prijazno opazko: »Prosim, naj bi gospod poročevalec kratko poročal!« (Veselosť.) Podžupan dr. Triller vzklikne: »Kratko, da, kratko. Saj drugi dve točki nista tako važni.« Poročevalec: »Bom kratek,« nato pa zopet »temeljito« poroča. V zbornici vlada splošna veselost. Večina in manjšina napravljata na račun poročevalcev vsakovrsne dovipe. Poročevalec omenja predloga občinskega svetnika Jegliča; dr. Zajec: »Saj ste ga odklonili!« Višnikar pravi: »Kako je deželni odbor podpore delil, je znano... dr. Zajec: »Nič ni znano!« Župan poročevalcu: »To, kako je dež. odbor podpore delil, ne spada pred naš forum. Prosim gospoda poročevalca, da se omeji na to, kar spada pred naš forum.« Štefe: »Še na Dunaj ga pošljite s temi argumenti zastopat pritožbe!« Poročevalec nato predlaga, da naj se proti vsem trem odlokom vložijo pritožbe na upravno sodišče.

Obč. svetnik dr. Ivan Zajec

izvaja, da kar tiče prvega predloga, ne stavi nobenega predloga, a njegova stranka ne bo zanj glasovala. Kar pa tiče predlogov glede na »Mladiko« in glede na podpore učiteljem, pa prosi, da naj se odkloni. Mislim, da bodo vsi stroški za pravdo zastopstvo zastoj.

Župan izjavlja, da gre le za to, da smo na jasnem, koliko daleč da sega kompetenca deželnega odbora. Kar pa tiče stroškov, pripomni, da ko je župan advokat, tudi pritožbe ne bodo ničesar stale, ker jih bo zastoj napravil. On je za pritožbo, da se pojasni, do kam sega oblast dež. odbora, ni pa stvar tako jasna, kakor se zdi to dr. Zajcu, ki je brezdvomno dober jurist. Štefe: »Dobroto vaših juristov je pokazal fiasko zadnje znane dr. Trillerjeve pritožbe.« Dr. Zajec: Župan je tak jurist, da še ni nobene pravde izgubil in ne ve, kje se prične njegova avtonomija in kje se neha.

Pri glasovanju so se predlogi poročevalca o pritožbah na upravno sodišče z liberalnimi, nemškimi in s Kristanovim

glasom sprejeli. Štefe: Pa pojdite na Dunaj po nove korbice!

Razstava »Adria« na Dunaju.

Poročevalec občinski svetnik Milohnja predlaga, da naj se dopis c. kr. priv. juž. žel. glede na soudeležbo mestne občine pri letošnji razstavi »Adria« na Dunaju odkloni.

Občinski svetnik Pammer želi, da naj se pokaže dobra volja. Predlaga 500 K. Dognalo se je, da je kranjski deželni glavar v predsedstvu odbora razstave. Nima nič proti temu, če se ljubljanska občina razstave skupno z deželo udeleži. Obč. svetnik Pustoslemšek pripomni, da gre pri tej razstavi v prvi vrsti za Dalmacijo in dalm. pomorske pokrajine. Dalmacija, ki bi prišla v poštev, se razstave ne udeleži, tem manj imamo povod za udeležbo mi. Obč. svetnik Pammer: Nasproti obč. svetn. Pustoslemšku moram naglašati, da se smatra Kranjska kot zaledje Adrije. Predlaga, da naj se pokaže dobra volja in naj se 500 kron dovoli. Pri glasovanju se Pammerjev predlog z vsemi slovenskimi glasovi odkloni.

Prošnja za deželni prispevek p zgradbi poslopij c. kr. državne obrtne šole.

Poročevalec Milohnja predlaga, naj se deželni odbor vojvodine Kranjske naprosi, da prispeva skozi 10 let vsako leto 10.000 kron za zgradbo poslopij c. kr. državne obrtne šole v Ljubljani.

Obč. svetnik dr. Ivan Zajec: Naše stališče v tem vprašanju je znano. Priznamo, da je obrtna šola nujno potrebna, a zastopamo stališče, da bi morala država šolo zidati. Podžupan dr. Triller: »Še nikjer je ni!« Če bi bili skupno postopali, bi se bilo tudi to doseglo. Država sama je 900.000 K odpisala, če je že dala 900.000 kron, bi bila lahko še 200.000 kron dala. Predlaga, da naj se vloži na ministrski svet prošnja, da daj država še 200.000 kron. Saj bo dr. Ravnikar tudi kaj storil. Dr. Triller poročevalcu Milohnji: »Nemogoče! Saj smo izpraznili, kar se je dalo.« Župan: Predloga dr. Zajca ne dam na glasovanje. Samo norca se dela z nami. Mislim, da bomo v deželnem zboru dobili večjo naklonjenost. Take foparije jaz težko prenesem. Prišlo bo še do tega, da se bo reklo: Župan dvignil roko in klati zvezde! (Veselost.) Obveljal je Milohnjev predlog.

Prošnja deželi za deželni prispevek k zgradbi kanalov zbiralnikov in obrežnih zidov ob obrežju Ljubljane.

Poročevalec Milohnja predlaga: Na deželni odbor vojvodine Kranjske naj se vloži prošnja za deželni prispevek 20.000 kron vsako leto skozi dobo 10 let glede na zgradbo kanalov zbiralnikov in obrežnih zidov ob regulovani Ljubljani. Predlog se sprejme.

Vojaške zadeve.

Sprejmeta se predloga poročevalca Milohnje o prošnji poveljstva c. in kr. pehotne vojašnice glede povečanja pisarniških prostorov pisarne c. in kr. pešpolka št. 27 in o prošnji c. in kr. kornege poveljstva za zgradbo remiz za vozove na dvorišču topničarske vojašnice proti 25letni najemni dobi.

Z dnevnega reda odstavljena točka.

Župan dr. Ivan Tavčar nato odstavi z dnevnega reda točko o dopisu županovem glede na zgradbo mestne mrtvašnice, ker so potrebne še nadaljnje poizvedbe, odstopi predsedstvo podžupanu dr. Trillerju in zapusti zborovalnico.

Mestna stanovanja in stanarine se revidirajo.

Obč. svetnik Milohnja predlaga, naj se pregledajo mestna stanovanja in revidirajo najemnine. Izvoli naj se komisija 5 članov, ki naj to izvede. V komisijo se izvolijo občinski svetniki Bahovec, Višnikar, dr. Pipenbacher, Staudacher, Belič.

Stavbne zadeve.

Končna kolavdacija razširjevalnih stavb pri mestni infanterijski vojašnici se odobri. Za zdaj se odkloni prošnja Marije Klobčar za razširjenje regulacijskega načrta za stavbišča med Gradaščico in Cesto v mestni log.

Ureditv Holzapflove ulice.

O samostalnem predlogu obč. svetnika Ivana Sreboti glede na Holzapflove ulico se sklene, da se tam odpravi voda, da se cesta posipa in da se med delom ulica zapre. Obč. svetnik Srebot naglašja, da je nujno ta dela hitro izvesti in opozarja na slabo stanje Vrhovčeve ulice.

Znižanje pasjega davka Barjanom.

Sklene se: Do preklica se zniža v splošnem ozemlju izven Ljubljane za pse čuvaje pasji davek na 1 krono. Obč. svetnik Tomaž Novak: Prav je, da je odsek nekaj pametnega sklenil. Zdi se mi pa le, da ta predlog ne zadošča in zato stavi sledeči samostojni predlog:

Vsem na samem v predmestju se nahajajočim posestnikom, ki imajo na veri-

gah priklenjene pse za varstvo svoje posesti, naj se pasji davek zniža od 8 K na 1 krono.

Predlog se odkaze odseku.

Gasilno in reševalno društvo

je imelo v IV. četrtletju leta 1912. 5 požarov; reševalna družba je posredovala v 198 slučajih.

Izpraznjenje grebeničnih jam.

Poročevalec profesor dr. Pipenbacher poroča o samostalnem predlogu obč. svetnika Josipa Marinka glede na izpremembe določil za izpraznjenje grebeničnih jam, ki meri na to, da bi se smele grebenične jame že ob 9. zvečer izpraznjevati, da se protivi predlogu, ker določa policijski red, da se grebenične jame izpraznjujejo med 11. uro ponoči in med 5. uro zjutraj. Predlaga, da naj pri starem ostane, kar obvelja.

Kuharski in gospodinjiski pouk na mestnih dekliških šolah.

Ljubljancanom dobre gospodinje!

O samostalnem predlogu obč. svetnika Ivana Štefeta, naj se določi primerna vsota za uvedbo kuharskega in gospodinjiskega pouka na mestnih dekliških šolah, poroča obč. svetnik Dimnik, ki pravi, naj se predlog odkloni, ker ni nikjer v naših šolah prostora, da bi se mogel poučevati ta predmet. Predvsem bi prišla v poštev dekliška šola pri sv. Jakobu, in sicer učenke 8. razreda, a tu ni niti prostora za telovadnico in za učiteljsko zborovalnico in učenke 8. razreda, ki se večinoma pripravljajo za uradnice itd., imajo dovolj drugega učenja, klavir itd. Obč. svetnik Dimnik pa končno v imenu odseka, ki se je postavil na stališče, naj se vendar vsa stvar ne zavrne, predlaga, naj se naroči magistratu stvar študirati.

Občinski svetnik Iv. Štefe

izvaja: Pozdravljam, da je vsaj nekaj predloga rešenega. Nekoliko smo že stvar spravili naprej, če se v tako naprednem mestu, kot je Ljubljana, vendar že enkrat prične vsaj študirati stvar, ki bi morala biti že davno v komunalnem programu in izvršena. Na naših kmetih je v tem oziru že bolje kot v napredni Ljubljani. V Ljubljani je s praktičnimi in ceneni kuhinjskimi tečaji že pred leti z lepimi uspehi začela S. K. S. Z., sedaj je nekaj tak tečaj tudi v Mladiki, kjer pa cena 45 kron na mesec kaže, da je predraga za hčerke obrtnikov in delavcev. Take kuhinjske in gospodinjiske tečaje je treba še posplošiti, nastati bi morali v vseh okrajih, kjer bi se potem tudi lahko aranžirale šolske kuhinje za revne otroke. Če ministrski odlok govori o kuhinjskem tečaju za učenke 8. razreda, je to pač nekaj birokratičnega — treba je poseči pri tem pouku v prvi vrsti po deklicah, ki postanejo obrtniške žene ali delavke. Na srečo vsaka ženska ne postane uradnica (Veselost), dobi naj se pot, da se obrtniška in delavska dekleta v zgodnji dobi privadijo najpotrebnejših gospodinjiskih stvari, ker pozneje mnoge ne dobe več časa udeležiti se takega pouka. Če gospodične, ki so namenjene uradniškemu poklicu, odvrta od takega pouka klavir, sem mnenja, da bi vsaj za druge se moral vršiti tudi z ozirom na stroške praktični gospodinjiski in kuharski tečaj, pri katerem bi se jih poučevalo v pripristi, ceneni in tečni hrani, ki je denarno mogoča v obrtnih in delavskih slojih, ne pa v pripravljanju raznih tort in takih stvari, ki spadajo na klavir in jih obrtniške in delavske rodbine ne zmorejo. Če se pravi, da sedaj ni prostora za take uredbe, se pač s tem kaže davkoplačevalcem, kako silno nepraktično so se v Ljubljani zidale razne mestne stavbe. S tem, da se reče »ni mogoče«, je vsaka stvar najhitreje odpravljena. Na Nemškem pa imajo skoro v vsakem mestu, ki ima 10.000 prebivalcev, mestne kuhinjske in gospodinjiske šole, oziroma tečaje. Nekatera mesta imajo tudi samo polletne take tečaje, Monakovo poleg rednih takih tečajev tudi nedeljski kuhinjski in gospodinjiski tečaj. Bojim se, da bo po stari navadi magistratovo »študiranje« predolgo trajalo, zato k odsekovemu predlogu še predlagam:

»Skliče naj se v zadevi kuharskih in gospodinjiskih tečajev enketa strokovnjakov in merodajnih faktorjev. Vsak klub imej pravico poslati k enketi nekaj svojih strokovnjakov, katerih imena naj se prej županu naznanijo.«

Predlog odseka z dodatnim Štefetovim predlogom je nato bil z večino glasov sprejet.

Vodovodne in električne zadeve.

Prošnja vodstva gluhonemnice za večjo porabo vode se tako reši, da se polovica odpiše.

Azilu za neozdravljive bolnike se znižajo cene za porabo vode od 24 na 20 vin. za m³ in za porabo električnega toka od 70 na 60 vin. za kilovatno uro.

Razmere v mestni zastavljavnici.

Obč. svetnik Ložar graja, ker se še ni nastavljal cenilec zlatnine v mestni zastavljavnici. Podžupan dr. Triller: O zadevi bom informiral gospoda župana.

Postopanje proti staremu umirajočemu možu.

Obč. svetnik Rojina: Pred tednom je na Hrvaškem trgu ob bolnici kap zadela starega moža na cesti, ki ni bil nikdar pijan. Prepeljali so ga z navadnim vozičkom na — magistrat in neprijazno ravnali z njim. Šele, ko je umiral, so poslali po rešilni voz in ga prepeljali v bolnico, katero so prej imeli pred nosom. Želim, da naj se stražniki in drugo osebje pouče, da bodo znali razločevati, če kdo na cesti leži, če je bolan ali pijan. (Odobranje.) Podžupan dr. Triller: O tem bom gospodu županu poročal.

Staroveško pobiranje smeti v Ljubljani.

Občinski svetnik Šerjak izvaja:

Od mnogih strank se čuje javna pritožba zaradi pobiranja smeti. Smetarji stresajo smeti v odprte vozove tako, da se na vse strani neznosno kadi, pasanti se skoraj ne upajo mimo smetarskega voza iti in se tako ovira izdatno promet. Higijenično je to samoobsebi umevno zelo nezdravo. To se godi navadno ob jutranjih urah in ob času, ko je največ ljudi na ulici, ko šolski otroci hodijo v šolo, uradniki v urade in drugi ljudje na delo. Vsi ti morajo vdihavati tisti prah pepela in drugih smeti. Gospod župan je bil tukaj že dvakrat interpeliran, da naj se proti temu nedostatku kaj stori, a se dosedaj ni še nič zgodilo, marveč je še slabše. Zato vprašam gosp. župana, če se sploh misli kaj storiti, da se ta nedostatek odpravi, oziroma pobiranje smeti preuredi!

Podžupan dr. Triller: Izročil bom vsebino g. Šerjakove interpelacije gospodu županu dr. Ivanu Tavčarju.

Nečuvne razmere na mestni policiji.

Občinski svetnik Janko Štefe: Zadnji čas so časopisi poročali o jako čudnih dogodkih na mestni policiji. Ne bom teh poročil tu navajal, ker se je Ljubljana že dovolj nasmejala, vprašam pa župana, kaj je ukrenil, da se v bodoče take ljubeznosti mestnih uslužbencev Ljubljancanom prihrani.

Podžupan: Sporočil bom to vprašanje g. županu. Zaključujem javno sejo.

Tajna seja.

V tajni seji se je vršila debata o natečaju posojila za mestne kanalske zgradbe in mostove. Občinski svet je sklepanje preložil na prihodnjo sejo. Večina je odobrila proračun stroškov mesnega užitinskega zakupa za leto 1913. Proračunjeni stroški znašajo 152.170 K. Glede samostalnega predloga dr. Iv. Zajca radi starostnega zavarovanja uslužbencev mestnega užitinskega zakupa je sklenil in predložil direktorij mestnega užitinskega zakupa predlog, da občina vsakemu uslužbencu, ki onemore vsled starosti, garantira tako starostno preskrbo, kot bi bil zavarovan. Sprejeto. Obč. svetnik dr. Zajec se je pritoževal nad nastavljanjem mladih ljudi za preglednike, ker je dovolj starih paznikov. Pod takimi razmerami trpi disciplina. Glede prošnje uslužbenca užitinskega zakupa g. Gamsa za starostno preskrbo, se je sklenilo, da se mu starostna preskrba da, če hoče, pa lahko dalje služi. — Prošnje o obrtnih koncesijah: Alojziju Zajcu se dovoli prenos gostilniške koncesije iz Židovske ulice 5 v Kolodvorsko ulico 29; Ivanu Friedlu prenos Iv. Bostjančičeve koncesije iz Kolodvorske ulice 24 v Židovsko ulico 5. Prošnji Jakoba Sterleta za gostilniško koncesijo na Bregu št. 2 se v toliko ugodi, da dobi prvo prosto koncesijo. Narodnogospodarskemu društvu v Trnovem se da koncesija za izposojevanje knjig proti odškodnini. Pogrebno društvo državnih uslužbencev dobi koncesijo za pokopavanje mrličev, ako se zaveže, da pri eventualnem prevzetju pogrebnih zavodov v mestno upravo ne bo zahtevalo odškodnine.

Dnevne novice.

+ Molitve za zmago balkanskega orožja v brevirju. Danes časti katoliška Cerkev sv. Martino (Vojnoslavo), devico in mučenico. Katoliški duhovni, posvetni in redovni, so tako-le danes v brevirju molili: »Tu (Deus) bonae pacis requiem da Christiadam plagis; — Armorum strepitus et fera praelia. — In fine age Thracios. — Et regum socians agmina sub crucis — Vexillo, Solymas nexibus exime. — Vindexque innocui sanguinis hosticum — Robur funditus erue. — To se pravi: »Daj (o Bog) teptanemu krščanskemu ljudstvu uživati dobri mir; postavi rožljanje orožja in divjo vojno na mejo Tracije (kraj okrog Drinopolja). Zedinil vojske krstjanom, bodi maščevalec nedolžno prelite krvi, uniči popolnoma sovražno silo.« — K temu je pripomniti, da so Rimljani, če so hoteli reči, naj bi vojska bila daleč od njih, dejali: »naj bi bila na mejah Tracije« — prišla je zdaj res v Tracijo in Bog je res zedinil štiri kralje v znamenju križa in strli so v tem znamenju turški polumeseč ter silo njegovega orožja.

+ Interpelacija krščanskih socialistov radi »krščanskih« grozodejstev na Balkanu. Med došlimi vlogami državne zbornice se nahaja tudi interpelacija krščanskega socialca Jerzabeka, v kateri se z ozirom na »Reichspost« vesti o grozodejstvih balkanskih zaveznikov, ministrski predsednik vprašuje, če je voljan, preskrbeti si natančnih podatkov o tej stvari in v slučaju, da so te vesti resnične, delati na to, da avstro-ogrski zunanji urad v imenu ugleda Evrope, kakor tudi kot zastopnik države, ki ima protektorat nad katoliškimi Albanci, proti temu napravi pri vojskujočih se državah z vsem povdarmom in z vso resnostjo potrebne korake. Ta korak nemškega krščanskega socialnega poslanca se nam z ozirom na duh, ki vlada sedaj v celi nemški javnosti brez izjeme, ne zdi prav nič čuden, ker je pač posledica sistematičnega slovanofobstva, ki ga pod krinko »katoličanstva« neti vse nemško »kršč. soc. časopisje z »Reichspost« na čelu. Če bo pa ta dunajski list s tem za vero na Balkanu kaj dosegel, je zelo dvomljivo, ker so balkanski narodi vsaj toliko krščanski, kakor n. pr. tisti nemški nacionalci na Dunaju, s katerimi imajo krščanski socialci tako intimne zveze. Tudi bi »Reichspost« vprašali zakaj nikdar ne poroča o znanih zabrinutostih in uboštih, ki jih počenja njeni varovanci že cele mesece v katoliški Albaniji. Saj je ravno katoliška »Kölnische Volkszeitung« 22. marca priobčila malo notico o nočnem zahrbtnem napadu dveh srbskih batalionov pri Viniali v Mirediti, kjer so hribovska plemena, ki dobe v kratkem državno samostojnost, pobila 600 Srbov. Zakaj n. pr. krščanski socialci ne interelirajo vlado, kaj je z onimi krščanskimi, bulgarskimi in grškimi vasmami v odrinskem okraju skozi katere je bežala armada Abdulahova. Po poročilih dopisnikov svetovnih listov so Turki poklali krščanske prebivalce s prašiči vred. Ne zagovarjamo krvavega maščevanja balkanskih kristjanov za političnoletna klanja, požiganja, ropanja, onečaščenja, za neizmerno gorje, ki se je godilo pred oči cel. Evrope, ne da bi se kdo resno usmislil teh ubogih narodov, čeravno je srd, ki se je izlil sedaj proti Turkom in proti njihovim pomagačem — Albancem psihološko popolnoma razumljiv in kazen zgodovinsko utemeljena. Nam gre le za to, da pribijemo strankarsko in zato nepravilno stališče, ki ga zavzema gotov del nemške javnosti, ki hoče pod lažnjivim geslom krščanstva prevzeti ulogo sodnika nad balkanskimi narodi. Ze ajdovski Rimljani so se držali gesla »audiat et altera pars«, le pri nas naj bodo koraki onih, ki se jih danes pred celim svetom drži Prochaskov madež, podlaga za diplomatske korake? Opozarjamo tudi na to, da pohajajo ta grozodejstva skoro izključno le od četašev, ki so n. pr. v Kratovu, Kočani, Gradcu, Visoki, Kurkotovu in Petrovu uganjali res zelo huda grozodejstva. Ampak tega so se le od Turkov naučili in po končani vojski bodo četaši itak za vedno odigrali svojo žalostno zgodovinsko pa umevno vlogo. Čudno da krščanski socialci ne interelirajo, kaj hoče ministrski predsednik ukreniti z ozirom na to, da je Karol Veliki svoj čas pokljal toliko ti-soč Saksonov in Slovanov?

— Grozovita nesreča. Iz Dobrniča nam poročajo. Danes 28. t. m. se je v Verbovcu št. 28 pri Lojzetu dogodila grozna nesreča. V hiši za pečjo so grelj dinamit, ki ga rabijo pri napravi nove ceste proti Mirni peči. Domač mlajši sin Janez je prišel od ženitovanjskega voglarjenja omoten od pijače domov. Nekaj časa je ležal v podstrešju, nato prišel v zapeč. Sedel ali legel je v svoji omamljenosti na dinamit in grozen pok raztrgal njega, peč, del hiše in podstrešje. V hiši sta bila dva mala otroka v postelji, zelo sta poškodovana, ker ju je omamili puh in se še strop nad nju udrl. Oče je delal pri zgradbi nove ceste, mati je pa šla slučajno ven po drva za peko. Janezu je odtrgalo obe nogi, srednji del telesa raztrgalo, zgornji del vrzlo v stran. — Ogenj so omejili. Žal, da je Janez celo noč vogljaril proti izrecni prepovedi očeta, in se je nad očetom celo jezil, češ: Moram iti, so mi fantje tako ukazali! Ko bi uhogal očeta, bi še danes žvižgal na novi cesti vesel.

— Mrtvood je zadel cesarskega svetnika in višjega davkarja v pok. g. Antona Oreheka v Kranju. Bati se je najhujšega.

— Žalostne smrti je umrl Gregor Stavanja iz Nadanjega sela. Bil je prekupčevalec z živino. 27. januarja je bil v Divači navadni mesečni sejem. Pokojni je pripeljal dve govedi. Zvečer ob šesti uri je odšel iz gostilne. Eno uro pozneje so ga našli v železniškem preseku 8 metrov globoko blizu postaje. Ležal je na železniškem

tiru. Še je živel, a bil je brez zavesti. Dvignili so ga in odnesli v bližnjo gostilno, kjer so ga položili v posteljo. Poklicali so bližnjega duhovnika, ki mu je podelil zakrament sv. poslednjega olja. Drugo jutro ob 8. uri je umrl, ne da bi se bil zavedel. Govori se, da je v temi zgrešil pot na kolo-dvor in padel v železniški presek.

— **Cigani dete ukradli.** Glede naše notice, da se je izgubila triletna hčerka Janeza Kneza iz Leš, župnije Sava pri Litiji, sporočimo danes, da so otroka ukradli cigani, ki so cel teden blizu Leš tabirili, a ljudje niso vedeli zanje. Izvedelo se je, da so pretekli teden taborili med Šent Jurijem pod Kumom in Polšnikom. Neki kmet je doznal, da imajo otroka seboj. — Ukradena hčerka Angela je prijaznega obraza, rjavih oči, na eni roki malo opečena. Naj bi vsakdo, ki zapazi cigansko drhal, takoj obvestil bližnjo orožniško postajo. Mogoče so cigani še kje v kumskih hribih, če jo niso že mahnili proti Novemu mestu.

— **Umrla je v Novem mestu gospa Marija Mayer** rojena Šinkovic.

— **V konkurzu** je trgovec Ivan Strgulec v Cerknici.

— **Vojaške godbe v pustnem tednu** radi smrti nadvojvode Rainerja ne bodo svirale.

— **Popravek vesti o ruskih rezervnikih.** Na uvodnem mestu današnje številke naj se v dotični brzojavki ime Albanija pravilno popravi »v Armeniji«.

Telefonska in brzojavna poročila.

KDAJ SE VOJSKA ZAČNE?

Sofija, 30. januarja. Iz sklepa ministrskega sveta (glej prvo stran lista! — Op. uredn.), vsled katerega je premirje odpovedano 30. januarja ob 7. uri zvečer, sledi, da se vojska začne v ponedeljek ob 7. uri zvečer.

VOJSKA SE ŽE PREJ ZAČNE?

London, 30. januarja. V krogih balkanskih delegatov se trdi, da bo bolgarsko-srbska armada začela Odrin že nedeljo bombardirati in ga z generalnim naskokom zavzela. Odgovor Turčije na noto velesil ne bo na položaju nič izpremenil. Nova vojska bo kratka in bo mir hitreje zagotovila nego dolga pogajanja. Delegati napravijo le še nekaj poslovnih obiskov in se jutri vrnejo v domovino.

SLOVO BALKANSKIH DELEGATOV OD ANGLIJE.

London, 30. januarja. Obenem z noto, naslovljeno na Rešid pašo, s katero konstatirajo balkanski delegati, da so mirovna pogajanja zaključena (glej prvo stran lista! — Opomb. uredn.), je Gruic izročil sir Greyu sledečo notifikacijo: »Čast nam je izročiti V. E. prepis note, s katero so pooblaščenici zveznih držav pravkar N. E. otomanskim pooblaščenecem naznanili, da morajo vsled dogodkov v Carigradu z velikim obžalovanjem smatrati mirovna pogajanja za zaključena. Medtem ko nam okoliščine, neodvisne od naše volje, nalagajo važni sklep, ki smo ga storili, prosimo V. E. izraziti Nj. V. kralju naše pokorno priznanje in sporočamo V. E. in vladi Nj. britanskega V. odkrito zahvalo naših vlad ter naše osebno globoko priznanje za pristržno gostoljubnost, katere se je delegatom zveznih držav izkazala v veliki in lepi prestolici združenega kraljestva.«

KAKO V SOFIJI SODIJO O NADALJEVANJU VOJSKE.

Sofija, 30. januarja. Sklep ministrskega sveta odpovedati premirje, se na informiranih mestih komentuje tako, da hoče bulgarska vlada izvršiti zadnji pritisk na Turčijo, da se uda. Koraku bulgarske vlade slede v kratkem tudi srbska in črnogorska. Vlada pa se tudi zato ni smela obotavljati, ker vzdrževanje armade stane ogromno denarja, ker je rumunsko vprašanje nepojasnjeno in ker ljudstvo zelo nerazumno zahteva ali nadaljevanje vojske ali da se vojniki odpuste domov. Vojska bo itak zelo kratka. Bulgari bodo zavzeli Odrin, a bi se tudi v slučaju potrebe ne obotavljali korakati v Carigrad. Baje si je Todorov v Carigradu izposloval tako finančno pomoč Rusije za nadaljevanje vojske, kakor tudi to da Rusija vohu Bulgarov v Carigrad ne bo več ugovarjala. Ako bi bulgarska vlada Odrin rajši mirnim potom dobila v svoje roke, je to razun žrtvam, ki jih bo vojska še zahtevala, pripisovati tudi temu, da bi Srbi in Grki utegnili od Bulgarije za svojo pomoč več zahtevati. Seveda je to zdaj drugotnega pomena in bo spričo velikih dogodkov stopilo v ozadje.

KAJ MISLIJO V LONDONU.

London, 30. januarja. Politični krogi sodijo, da so balkanski delegati zato mirovna pogajanja zaključili, ker so se bali (oziroma dobro vedeli), da Turčija v svojem odgovoru velevlastem odgovori tako nedoločno, da bi bile velesile primorane se dalje z njo razgovarjati in eventuelno celo

pritisniti na balkansko zvezo, da se ona uda. Balkanska zveza pa takega odlašanja ne bi prenesla in je zato napravila črto čez turške in druge račune.

V BEROLINU GOVORE O »POSREDOVANJU VELESIL« V ZADNJEM TRE-NUTKU.

Berolin, 30. januarja. Tu izjavljajo, da velesile v zadnjem trenutku poizkušajo posredovati, da pa ni izlepa pričakovati, da bi to imelo kaj uspeha.

NEMŠKE INTRIGE ONEMOGOČENE?

Peterburg, 30. januarja. Tukajšnji politiki menijo, da je Nemčija na Turčijo vplivala, da na noto velesil odgovori zavlačevalno, ker bi potem morala tudi balkanska zveza popustiti. Balkanska zveza pa je za te načrte že dolgo dobro vedela in jih zato hitro onemogočila.

NEMČIJA VARHINJA TURČIJE V MALI AZIJI.

Berolin, 30. januarja. »B. Z. am Mittag« poroča, da je carigradski nemški poslanik ob priliki cesarjevega rojstnega dne v svojem govoru izjavil, da »ne danes, ne v bodočnosti ne bo nobeden mogel iztegniti svoje roke po Anatoliji, kjer imamo mi življenjske interese.« Po drugi verziji je poslanik dejal: »Kar se tiče Turčije in njene prihodnosti v Mali Aziji, bo to tvorilo noli me tangere za nemško politiko.« »Lokal-Anzeiger« pripominja k temu, da izražajo te besede mnenje odločilnih krogov. »Wolff« dementira, da bi bil Enver beg po padcu Kiamil paše obiskal nemškega poslanika.

× × ×

SVETOVNI MIR NI V NEVARNOSTI!

Peterburg, 30. januarja. Ministrski predsednik Kokovcev je pri dineju pri grofu Witteju dejal, da balkanski zapletljivi na svetovni mir ne bodo vplivali in da se bo mir tako ali tako kmalu dosegel.

London, 30. januarja. »Times« piše: Popolnoma nemogoče se nam zdi, da bi mladoturški politiki in vojaški krogi stvari tako daleč gnali, da pride do skrajnega, kajti lahko sigurno znajo, da Turčija v novi vojski nima ničesar pridobiti, pač pa utegne postati nesrečen izid zanjo še bolj pogubonosni. Izjava nemškega poslanika Wangenheimja, da se v Mali Aziji ne more izvršiti nobena enostranska intervencija, bi morala mladoturkom odpreti oči, da se velevlasti zaradi Turčije ne bodo med seboj sprle. Velesile so popolnoma edine v tem, da žele na Balkanu miru, če pa ni mogoč, se bo svetovni mir tudi posledje vzdržal. List se obrača tudi proti vestem, da so velesile posodile vojskujočim se državam denarja in želi, da bi se te vesti dementirale.

× × ×

V CARIGRADU.

Carigrad, 30. januarja. Vest o odpovedi premirja je mesto zelo razburila.

Pri Čataldži so zadnji dogodki disciplini armade zelo škodovali. V Carigradu se nahajajo stotine častnikov iz Čataldže, ki imajo dopust.

Proti Gallipoliju je odjezdilo več regimentov kurdske kavalrije, ki je nedavno došla.

O umoru Nazim paše se poroča, da je bil okoliš rane pod očesom ves ožgan, iz česar sklepajo, da je bil čisto od blizu ustreljen.

V petek je kurdska kavalerija v Skutariju na maloazijski obali priredila demonstracijo; častniki so zbežali, prebivalstvo pa je bilo v strahu, boječ se masakra. Pozneje se je izvedelo, da so Kurdi na ta način pokazali svoje veselje nad tem, da je Mahmud Šefket postal zopet vojni minister.

Bivši vezir Said paša je imenovan za predsednika državnega sveta, kar se smatra za znatno ojačenje pozicije nove vlade. Predsednik senata Ferid paša pa je odpotoval v inozemstvo. Boji se mladoturkov, ker je kot Albanec v divanu zagovarjal mirovno politiko.

»Fremdenblatt« poroča, da tajni policaji stražijo vsa poslanstva. V francoskem in angleškem poslanstvu se nahaja 40 visokih turških dostojanstvenikov prejšnjega režima, med njimi sin Kiamil paše.

PROTIREVOLUCIJA.

Pariz, 30. januarja. Vest, da Abuk paša iz Čataldže koraka proti Carigradu, se vzdržuje. Abuk paša je poslal deputacijo častnikov k velikemu vezirju, o kateri pa se nič ne poroča, kar je neugodno znamenje. V Carigradu samem priznavajo, da je umor Nazim paše vzbudil silno ogorčenje. Vest, da je pri Čataldži v konfliktu med četami več mož padlo, se tudi vzdržuje.

ČATALDŽKA ARMADA VSA PROTI MLADOTURKOM. — ENVER BEJ JE MORAL Z GALLIPOLIJA ZBEŽATI. — VEZIR V STRAHU. — PRI ČATALDŽI 300 RANJENIH.

Konstanca, 30. januarja. Od čataldžke armade je samo 1 zbor pri Hademköju za novo vlado, 2. zbor je needin, 3. zbor je odločno proti komiteju. V nedeljo in ponedeljek so iz Čataldže pripeljali v Carigrad 300 ranjenih vojakov, ki so bili od svojih

tovarišev z revolverji in puškami obstreljeni. Ranjenci so potrdili, da so se vršili ljuti spopadi med armadnima strankama. 3. armadni zbor je poslal deputacijo k vezirju Mehmed Šefketu, ki je zahtevala, da se ima Enver bej iz armade kot morilec odstraniti. Vezir je zagotavljal, da Enver bej ministra ni umoril, da bo vlada morilec kaznovala, da naj pa armada preje pri Čataldži izvrši svojo dolžnost. Enver bej se je bil v soboto podal k armadi v Gallipoliju. Generali so ga sprejeli s klici: »Ti si s krvjo omadeževan!« — »Mi z vami nimamo ničesar opraviti!« — »Prišel bo dan maščevanja!« Enver bej je generalom, ki so ga hoteli dati aretirati, komaj ušel in se ponoči vrnil v Carigrad. Mahmud Šefket se tako boji, da je vedno obdan od telesne straže. Vlada hoče ustanoviti neko narodno gardo, ki bi nasprotnike terorizirala.

× × ×

ZVITI MLADOTURKI. — NOTA SE IZROČI DANES.

Carigrad, 30. januarja. Turška vlada izroči odgovor na noto velesil danes. Veliki vezir je izjavil, da je našla vlada tako ršitev odriškega vprašanja, da mora vse zadovoljiti in ki je edino mogoča. Če pa hočejo balkanske države vojsko, bo pa vojska.

Sofija, 30. januarja. Tu sodijo, da se bo Turčija, ako bo njen odgovor na noto velesil dvoumen, morala takoj premisliti, ker je balkanska zveza ravno zato premirje odpovedala, da Turčija ne more ničesar več zavleči, ako noče, da 3. februarja zopet začno grmeti topovi. Bila je to izborna poteza, da so prišli Turki enkrat v take škripce, da ne morejo več vun.

Carigrad, 30. januarja. Mladoturški odbor je izdal manifest na narod, v katerem pravi, da se že 600 let Turčija ni nahajala v tako nevarnem položaju kakor zdaj. Dolžnost vsakogar je, da reši vero, domovino in čast. Mi smo storili važni sklep, da varujemo turško suvereniteto nad Odrinom in otiki.

× × ×

ŠUKRI PAŠA IN RIZA BEJ POVIŠANA.

Carigrad, 30. januarja. Branitelj Odrina Šukri paša je imenovan za prvega divizijskega generala, poveljnik Skadra Hassan Riza bej pa za brigadnega generala.

× × ×

KAJ ZAHTEVA RUSIJA?

(Posebno poročilo »Slovenec«.)

Sofija, 30. januarja. Iz verodostojnega vira izvem, da Rusija že dolgo pri velevlasteh dela na sledeče: Armenija naj dobi popolno autonomijo, kakor jo zahtevajo velesile za Albanijo. — Cerkev sv. Sofije in še nekatere druge v Carigradu izroči Turčija kristjanom; stroške za popolno popravilo teh krščanskih svetišč nosi Turčija. Balkanska zveza imenuje tem svetiščem varuhe. — Palestina bodi eksteritorialna, za osebno varnost skrbi mednarodna evropska žandarmerija. Kristjanom naj določa svetišča cele Palestine Turki zapuste, oziroma jih izroče kristjanom. — Za te predloge je Francija in Anglija; od Avstrije se z gotovostjo pričakuje, da jih kot katoliška država kar najtopleje podpira že iz pravičnosti in pietet do krščanskih svetišč. Italija molči, nasprotuje le Nemčiji.

× × ×

ZOPET OKUPACIJA ARMENIJE.

London, 30. januarja. »Daily Mail« ima iz Odeze poročilo, da smatrajo okupacijo turške Armenije po Rusiji za neizogibno. Rusija ima na meji mobiliziranih krog 70.000 oseb. Armenci baje prosijo s posredstvom ruskih konzulov pri ruski vladi pomoči.

SRBSKA VLADA PROTI HUJSKANJU ZOPER AVSTRIJO.

Belgrad, 30. januarja. Vlada »Samouprava« ostro graja one srbske liste, ki sumničavo Avstrijo in Nemčijo, da sta mladoturke nahujskali. To škoduje stvari Srbije, ki je na te države navezana.

RUSIJA IN ČRNA GORA.

Peterburg, 30. januarja. Tu se zagotavlja, da je nenadno odpotovanje ruskega vojnega atašee na Cetinju v Peterburg vzbudilo tu veliko senzacijo, ker je baje kralj Nikita atašeu z ozirom na govornice, da hoče Rusija skader priznati Albaniji, poveril važno politično misljo.

GRŠKA KRIZARICA SE POTOPILA?

Carigrad, 30. januarja. »Sabah« piše, da se je grška križarka »Spetsai« 18. t. m. pri Mudrosu potopila.

JADRANSKA ŽELEZNICA.

Belgrad, 30. januarja. Načrt za jadransko železnico, ki bi imela teči iz Niša preko Mrdara čez Prizren do Sv. Ivana di Medua, se je izpremenil tako, da bo tekla iz Niša preko Skoplja, Tetova, Gostivara in Debra v Drač. Čeprav je ta progla neko-liko daljša, se bo bolj rentirala.

POLJAKI POVZROČILI KRIZO V NEMČIJI.

Berolin, 30. januarja. Ker so Poljaki, katoliški centum in soc. demokrati, ki tvorijo v tem slučaju večino, včeraj dosegli, da se je otvorila debata o razlaščenju Poljakov v Prusiji, ker kancler na tozadevno interpelacijo ni hotel odgovoriti, češ, da ni kompetenten — se boje krize. Poljaki so predlagali nezaupnico kanclerju. Ako centum danes zanj glasuje, je nevarnost, da se državni zbor, v katerem se bodo v kratkem obravnavali vojaški krediti, razpusti.

NEMŠKI KANCLER DOBIL NEZAUPNICO RADI SVOJE PROTIPOLJSKE POLITIKE.

Berolin, 30. januarja. V državnem zboru je bil danes predlog Poljakov, da se državnemu kanclerju izreče radi razlaščenja Poljakov nezaupnica, sprejet s 213 glasovi proti 97. Za nezaupnico so glasovali: Poljaki, katoliški centum in socialni demokrati. Velikanska razburjenost. Državni zbor se bo najbrž razpustil.

× × ×

ZBORNICA.

Dunaj, 30. januarja. Zbornica je obravnala danes epidemijsko postavo, ki jo je odsek sprejel z nekaterimi izpremembami, ki omiljujejo določene kazni. Do 3. branja pa še ni prišlo, ker so glasovali proti agrarci. Nato se je obravnavalo o postavi glede tobačnih nadzornikov.

DEMENTI ZIMSKIH VAJ V GALICIJI.

Dunaj, 30. januarja. Od kompetentne strani se izjavlja, da je vest lvovskih listov, da se vrše februarja v Galiciji zimske armadne vaje pod vodstvom prestolonaslednika, brez vsake podlage.

WECKERLE — BODOČI MOŽ NA OGRSKEM?

Budapest, 30. januarja. »Pesti Hirlap« poroča, da je bil dr. Weckerle te dni od cesarja in prestolonaslednika v avdienci sprejet.

KARDINAL NAGL.

Dunaj, 30. januarja. Zdravstveno stanje kardinala dr. Nagla je danes nekoliko ugodnejše. Noč je bolnik relativno dobro prebil.

VOLITVE V DUNAJSKEM NOVEM MESTU.

Dunajsko Novo Mesto, 30. januarja. Pri mestnih volitvah za III. razred so dobili soc. demokrati 5, liberalci 3, kršč. socialci 2 mandata.

SMRTNA KOSA.

Dunaj, 30. januarja. Tu je umrl danes advokat dr. Arthur pl. Gschmeidler.

LAŠKI ŠPION.

Riva, 30. januarja. Tu so aretirali nekega laškega ovaduha.

VELIKANSKA ŠKODA.

Moskva, 30. januarja. Slaboumni fant Balašov je v Galeriji slik svetovno znano sliko: Car Ivan Grozni umori svojega sina, popolnoma razrezal.

TIBETANCI ZMAGUJEJO NAD KITAJCI.

Šangaj, 30. januarja. (Kor.) Glasom brzojava iz Čeng-Tu je v pokrajini Sečuan izgubila vstaja. Kitajci so bili pri Li-Tangu poraženi in generala Tšu, ki je marširal od Li-Tanga na sever, so Tibetanci vjeli in ubili. Sedaj je pokrajina Li-Tang že vsa njihova in čete so se za zimo utaborile pri La-Tsien-Lu.

— Deželnoobranske orožne vaje leta 1913.

Rekrute in nadomestne rezervnike prično uriti 1. marca. Spomladanske orožne vaje bodo pri domobranskih polkih št. 3, 5 in 26. v dveh, pri polkih 4 in 27 v enem turnusu. Orožne vaje bodo trajale 4, 3 in 2 tedna. Vpokličejo se k orožnim vajam pri domobranskem polku št. 4 v Celovcu na 4 tedne 2. junija, na tri tedne 7. junija in na dva tedna 14. junija; pri 27. domobranskem polku (Ljubljana) na 4 tedne dne 24. aprila, na 3 tedne dne 29. aprila in na 2 tedna 6. majnika. Jesenske orožne vaje se vrše najbrže med 15. avgustom in 15. septembrom.

Bivši vojni minister — desetnik. Olo-muški »Pozor« piše, da služi pri tamošnjem 34. pešpolku bivši maročinski vojni minister Czerny kot desetnik. Czerny je doma s severne Češke; kot mlad človek je šel v tujino in napravil v Maroku — podobno kakor njegov rojak Mokri — imenitno kariero: postal je vojni minister. Ko je prišel čas vojaške službe v domovini, je prišel nazaj in bil kot pešec prideljen 54. pešpolku. Czerny je ob izbruhu balkanske vojne vložil prošnjo na cesarja, da bi smel vstopiti v turško armado in se udeležiti vojne. Prošnja mu je bila pa odbita.

Ljubljanske novice.

Ij Slovenska narodnjaštvo. Še nekaj dni in slovanska kri bo zopet močila balkansko zemljo. Srca naša bodo drhtela za junake, ki tvegajo vse za veliko bodočnost. V teh resnih dneh pa naznanjajo naprednjaška društva same »velike« plese in maškarade. In nikomur ne pade na misel, da bi rekel, naj sedaj maškarare mirujejo, ko prično zopet govoriti puške junakov. Pa se igrate »narodne maškarare«, samo potem ne govorite o svojem slovanskem srcu in svojih čustvih! Naše uredništvo naznanja vsem družtvom, ki so se mi danes poslala vabila na predpustnice s plesom, da vabil z ozirom na dogodka na Balkanu ne more priobčiti.

Ij »Kasinoverein« je odpovedal svojo maškerado vsled smrti nadvojvode Rainerja.

Ij Bivši ljubljanski mestni policijski svetnik Fran Podgoršek umrl. Iz Newyorka poročajo: V nemški bolnici v Newyorku je umrl Franc Podgoršek, star 53 let. Bolehal je že dalj časa na raku v grlu. Pred par dnevi se je podvrnil operaciji, ki pa ni mogla preprečiti katastrofe. Pokojnik se je rodil na Štajerskem ter je po dovršenih študijah stopil v magistratno službo v Ljubljani. Po nedolgem službovanju je dosegel mesto polic. svetnika, a nadaljnje uspehe mu je preprečila znana afeta. Pred osmimi leti se je izselil v Ameriko ter bil kake dve leti tudi sotrudnik »Glasa Naroda«. Pozneje je pa imel najrazličnejše poklice. V stari domovini zapušča očeta, starega nad 80 let. R. i. p.

— V pokoj je stopil g. Fr. Auman, višji davčni upravnik v Novem mestu. Za svojo čez 35letno vestno službovanje mu je izreklo predsedstvo finančne direkcije priznanje in zahvalo.

Ij Umrl so v Ljubljani: Jernej Fabjan, delavec, 27 let. — Janez Mantinger, hlapec, 24 let. — Franciška Rajgelj, žena tovarniškega delavca, 29 let. — Uršula Briški, poljska dnarica, 54 let.

Ij Društvo inženirjev v Ljubljani. Jutri, v petek zvečer ob 8. uri predavanje g. prof. Westra: O reformnih srednjih šolah. Gošnje dobrodošli.

NOTRANJE POLITIČNE ZADEVE.
Deželni zbor. — Bivši dunajski župan umaknil tožbo proti Schuhmeierju. — Ogrske zmede.

Vlada je sklenila, da skliče 18. t. m. tirolski deželni zbor. Tirolski namestnik je izjavil, da ne odstopi. — Na Moravskem se razpišejo deželnozbornske volitve koncem majnika. — Bivši dunajski župan dr. Neumayer je umaknil tožbo radi razžaljenja časti proti Schuhmeierju. — Z ozirom na po soc. demokratih napovedano splošno stavko na Ogrskem je ogrska vlada vpregla tudi vojaštvo, ki se od ponedeljka sem uvaža op določilo službenih predpisov v slučaju voj. intervencij. Sestavljajo se stotnije, ki bodo ob slučaju stavke patrolirale po Budimpešti. — Poroča se, da je cesar sklenil ogrskega ministrskega predsednika Lukacsa povišati v grofovski stan.

BAVARSKI ŠKOFJE PROTI SEŽIGANJU MRLIČEV.

»Bayrischer Kurier« objavlja izvleček pastirskega pisma, ki ga bodo izdali bavorski škofje, v katerem se opozarjajo verniki na določila, po katerih »kerkeve sežiganje mrličev ne dovoljuje.

BOJI V TRIPOLISU.
Milanski list »Vera« poroča, da so Arabci 28. t. m. oazo Gerid napadli in jo oropali. Laški švadrone je Arabce zasledoval, jih dohitel in tri ubil ter jim rop odvzel.

BOJ ZA ŽENSKO VOLILNO PRAVICO NA ANGLEŠKEM.

Angleške sufragetke nadaljujejo demonstracije. Zvečer 28. t. m. so pobile okna tudi na poslopju Hamburg-Amerika Line in povzročile več tisoč kron škode.

Veliki nemški narod se boji — jezuitov.

Kakšen grozovit strah imajo liberalni Nemci pred jezuiti, je znana stvar. Pater Coloma nekje pravi, da se moderni svet pred dvema stvarima najbolj trese, pred framasoni na eni in jezuiti na drugi strani. Najbolj pa se jezuitov po vplivu protestantovstva boji najbolj korajžni narod na svetu, nemški. Ako liberalni nemški purgar o jezuitu le sliši, ga oblije zno in v njegovi sicer ne prebogati domišljiji vstajajo temne in sključene postave v črnih haljah, z bombo v eni in z bodalom v drugi roki, pripravljeni vreči prestole in spraviti skrivaj s sveta dinastije. In vendar so ti jezuiti tako skromne in z malim zadovoljne osebe, da bi, kakor nam je nekoč neki jezuit sam dejal, se o njih med svetom gotovo ne govorilo dosti več, nego o drugih redovih, ako ne bi liberalci tako skrbeli za njihov sloves. Jezuiti se danes razun s pridigami za inteligenco največ pečajo z znanstvom in zaradi tega res slovijo kot resnični znanstveniki, pa so tudi jako po-

nižni. Wasmann je eden najbolj slovitih myrmekologov, Hortmann v Rimu je uvaževan astronom, Dahlmann pa je profesor na univerzi v Tokiju in je eden prvih orientalistov, da ne omenimo nebroj drugih. Najrajši se jezuiti pečajo z eksperimentalnimi vedami. Zdaj pa se je v Gradcu zaznalo, da so jezuiti na ondodni svoji cerkvi instalirali brezžični brzojav. »Tagespost«, list, ki se sicer smatra resnim, pa je o tem kar cel članek napisal. Rohnel je, da je to zločin proti državnemu brzojavnemu monopolu, da so graški jezuiti vzrok, da na Dunaju dobivajo že dalj časa izkvarjena radiotelegrafična poročila iz Orienta, in izrekel strašno slutnjo, da jezuiti občujejo radiotelegrafično z Rimom in Malto. Zdaj pa je stvar pojasnjena. Aparata ni postavil jezuitski red v Gradcu, marveč le en pater, ki ga je sam z mehanikom montiral, prosil je za to tudi dovoljenja pri trgovinskem ministrstvu, sploh pa je aparat tako majhen, da more z njim občevati le s fizikalničnim institutom vseučilišča, s katerim dogovorno izvršuje zgolj znanstvene poizkuse. Aparat menda niti ne more pokvariti tujih brzojav, gotovo pa je, da jezuiti nimajo sifer, da bi brzojavke zunanega ministrstva in poslanikov dešifrirali. »Tagespost« danes na to odgovarja, da ni verjetno, da bi jezuiti ne imeli šifrskih ključev in da je zelo značilno, da se konservativna Cerkev poslužuje v tem tako važnem času najmodernejših pridobitev! Moral je — oprostite — biti velik osel, ki je to napisal. Eden največjih raziskovalcev na polju radiotelegrafije je duhovnik katoliške Cerkev, znani monsignor Cerebotani, o katerem naivni dopisnik »Tagespost« gotov nič ne vé, sicer se bi mu ne zdelo čudno, da se tudi služabniki katoliške Cerkev s tem pečajo. Jezuiti pa so se z znanstvom odnekaj pečali — eden se je celo že v prvih početkih tega reda bavil z zrakoplovstvom. Koliko iznajdb pohaja ravno od jezuitov! Da bi pa jezuiti imeli v rokah različne šifrske ključe držav, to je naravnost nora misel. Sedanji politični brzojav jezuitov nič več in nič manj ne zanima, kakor vse druge ljudi. Če pa so sicer res občevali z Rimom in Malto, bi radi vedeli, kaj je na tem hudega. Na državni puč, kakor mladoturki, pač ne mislijo. Če jim pa hoče vlada to prepovedati, jim lahko, le neumno je, na to reč navezovati tiste bajke, ki jezuite spremljajo od sv. Ignacija Lojolskega do danes. Čuden svet, ki se jezuitov tako boji.

* Vojska na Balkanu. 7. sešitek je ravnokar izšel in se je razpolal vsem naročnikom.

Ta sešitek se odlikuje po zanimivih slikah z vojnege pozorišča samega, ki so prirejene po skicah očividcev. Te silno lepe slike krvavih bojev se bodo nadaljevale tudi v prihodnjih sešitkih.

Tudi za odrasle

Poraba okrepevalnega sredstva se izkaže mnogokrat kot zapovedana in sicer ne samo morda za otroke, ampak tudi za odrasle vsake starosti, za ženske in za moške. Že desetletja znana slovita Scottova emulzija se je izkazala kot taka vedno kar najbolj, bodisi da se gre za prirojeno slabost ali za okrepitev po prestani bolezni. Že po razmerno kratki vporabi Scottove emulzije se opazi učinek. Življenska moč se zopet zbudi in dobi se tudi dober tek. Zaradi tega raste hitro moč in dobi se veselje do življenja. Scottova emulzija je tako lahko prebavljiva in okusna, da jo tudi lahko odrasli brez vsakega truda dalj časa jemljejo in lahko prenesejo. 3

Cena originalni steklenici je 2 K 50 v. Dobi se v vseh lekarnah. Kdor pošlje 50 v. v znamkah na SCOTT & BOWNE G. m. b. H., in se sklicuje na ta časopis, dostavi se mu ena pošiljatev potom lekarni za po. kušnjo. 2600

Trgovski pomočnik

mešane stroke (tudi manufakturst) želi primerne službe. Nastopi lahko takoj. Prijazne ponudbe pod »Priden 314« na upravo »Slovenca«.

Sanatorium Emona v Ljubljani, Komenskega ulica 4. Privatno zdravilišče za notranje in kirurške bolezni. — Porodnišnica. — Medicinalne kopeli. Lastnik in šef-zdravnik: Dr. Fr. Dergano, primar I. klr. odd. dož. boln.

Razglas.
Odda se v najem dobro idoča prodajalna in gostilna

v hiši je trgovina z mešanim blagom in gostilna že čez 40 let, z lepimi lokali, zraven je skladišče, vrt in ledenica za gostilno. Gradi se tukaj železnica in bo blizu kolodvor, jako dober promet. Proda se tudi hiša po dogovoru, radi družinskih razmer in vsled bolezni. Daniel Murn, trgovec in gostiln., Gradac, Belokrajina. 310

Zahvala.

Povodom bolezni in smrti našega nepozabnega soproga in očeta, gospoda

Ivan Hribarja,

c. kr. pošt. uradnika in posestnika došlo mi je od vseh strani premnogo dokazov resničnega sočustvovanja, kar mi je lajšalo žalost nad neizprosno izgubo.

Zahvaljujem se iz dna duše vsem prijateljem in znancem, kateri so mi stali ob tej težki uri ob strani. So sebnio pa izrekam mojo iskreno zahvalo preč. gospodu duhovnemu svetniku župniku Jak. Aljažu z Dovjega, ter domačemu gosp. župniku Krajcu za duhovniško spremstvo pri pogrebu, gospodu dr. Tičarju za njegovo požrtvovalno prizadevanje ranjemu bolezni olajšati, g. dr. in dež. poslanca vitezu Pogačniku, g. svetniku Peterlinu, g. davčnemu oficialu K. Bezegu, gg. sodnim in davčnim uradnikom, g. postajenačelniku Hutterju, slavnemu Kranjskogorskemu pevskemu društvu, gg. županom sosednih občin, slavnim domačinom sosednim požarnim branbam, vojnemu društvu Kranjskogorskemu, gg. poštnim uslužbencem z Jesenic, ter končno vsem dragim sorodnikom in prijateljem za darovane vence, ter spremstvo dragega pokojnika na njegovi zadnji poti k večnemu počitku.

Kranjska gora, 30. prosinca 1913.

Marija Hribar
in hčerka Dragica 317

Krojaški učenec

z dveletno prakso išče mesta z vso oskrbo. cenjene ponudbe pod »krojaški učenec 312« na upravo »Slovenca«.

Spretna prodajalka

z daljšo prakso se sprejme v spece-rijsko trgovino. Pismene ponudbe z navedbo dosedanjih služb naj se pošljejo na upravo »Slovenca« pod šifro »Poštenost« 289.

Št. 2291.

Razglas.

Podpisani mestni magistrat je v smislu določb § 16 al. 2 lit. a. b. občinskega reda za deželno stolno mesto Ljubljano z dne 5. avgusta 1887, dež. zak. št. 22 ter dodatno k § 72 cestno-policijskega reda za Ljubljano iz ozirov na javni red in varnost pasantov prepovedal drsanje, sankanje in vožnjo s smučmi po vseh javnih cestah in trgih v mestu, osobito po grajskih in golovskih brežinah, po Lattermannovem drevoredu, v Tivoliju (Rožniku) in v mestnem logu.

Hkrati se javno razglašja, da je za napravo javnega sankališča ali drsališča treba oblastvenega dovolila.

Sankanje je dovoljeno samo na obeh sankališčih poleg tivolskega hotela, drsanje pa na mestnem drsališču po Tivolijem, na drsališču nemškega drsališkega društva in na »Kernu«.

Vožnja s smučmi je dovoljena v obče v tivolskem gozdu (Rožniku), v mestnem logu in na Golovcu, toda samo izven urejenih sprehajališč ter s pridržkom, da se ne pokvari gozdnih in travniških kultur.

Mestna policijska straža ima nalog, da vsak tozadevni prestopnik nemudoma ovadi in krivci bodo, v kolikor njih prestopnik ne spada pod splošni kazenski zakon, kaznovani s policijskimi globami, odnosno z zaporno kaznijo.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 21. januarja 1913.

Župan:
Dr. Ivan Tavčar l. r.

Razpis službe.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane razpisuje službo

magistratnega knjigovodskega praktikanta

z letnim adjutom 1200 K ter pravico do napredovanja po obstoječih določilih. Posebne zahteve za podelitev te službe so:

1. dokazilo o vspešno dovršeni nižji gimnaziji, ali pa nižji realki.
2. dokazilo o vspešno napravljenem izpitu iz državnega računarstva.

Prednost se daje pri vsprejemu prosilcem, ki so dovršili višjo gimnazijo ali višjo realko z zrelostnim izpitom, ali pa kako javno trirazredno trgovsko šolo z dobrim vspehom.

Praktikantje se vsprejemajo tudi brez izpita iz državnega računarstva, morajo pa ta izpit popolniti najpozneje v teku enega leta po vzprejemu, sicer se jih sme iz službe odpustiti.

Z vsemi potrebnimi dokazili opremljene prošnje je vložiti najkasneje

do 20. februarja 1913

pri predsedstvu mestnega magistrata.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 28. januarja 1913.

Župan:
dr. Ivan Tavčar l. r.

Tržne cene.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta, 30. januarja 1913.

Pšenica za april 1913	11.80
Pšenica za oktober 1913	12.29
Rž za april 1913	10.25
Rž za oktober 1913	9.77
Oves za april 1913	10.70
Oves za oktober 1913	8.90
Koruza za maj 1913	7.75
Koruza za julij 1913	7.96

HOTEL LLOYD

Na vsestransko zahtevo svojih cenjenih gostov priredim drugo

domačo veselico

v soboto dne 1. svečana

v vseh restavracijskih prostorih.

Za zabavo in dobro postrežbo bo kar najbolje preskrbljeno.

GODBA NA LOK.

Vstop 60 h. Začetek ob 8. uri.

Za obilen obisk se priporoča

Karl Tauses,
hotelir.

318

Izkušenege poslovodjo
eventuelno
izurjenega predelavca

sprejme STOLARNA v Sodražici.

Plača po dogovoru. Nastop v teku 3 tednov. 271

316

Št. 61/pr.

315

Uredništvu „Reichsposte“ enkrat za vselej.

Ni dolgo tega, da smo uredništvu „Reichsposte“ na Dunaju, ki se je tozadevno na nas obrnilo, svoje stališče v srbskem vprašanju dosti obširno pojasnili. Kljub temu ne da slabo proslulemu dopisniku tega lista v Belgradu žilica miru, da se ne bi z nekim fantalinskim tonom v nas zaganjal. Včeraj navaja nek članek „Stampe“, ki piše, da bo srbska vlada, ki zdaj resno dela priprave za konkordat z Rimom, morala pri pogajanjih z Vatikanom biti jako previdna. Prvič glede pripadnosti katoliških duhovnikov, ki na vsak način ne smejo biti iz Avstrije, drugič glede mešanih zakonov, ker jih katoliška cerkev baje ne dopušča, tretjič glede dozdevne težnje Rima po absolutni nadvladi. Nato pa se obregne dopisnik „Reichsposte“ ob »znane slovenske katoliške liste«, ki so »za Srbijo navdušeni« ter z veliko slastjo ponastikuje članke »Hrvatskega Dnevnika«, ki je turkofilen in s katerim smatramo glede tega polemiko za popolnoma nevspešno in nepotrebno, ter splitskega »Dneva«, ki pa zgolj slika, kako žalostne razmere v Srbiji glede katolikov doslej vladajo, česar pa »Slovenec« nikoli tajil ni.

Kar se tiče »Stampe«, je to pač list, ki ne razodeva namenov srbske vlade. Drugič je vprašanje, kako ga dopisnik »Reichsposte« citira, ker temu dopisniku manjka popolnoma vsa objektivnost, kar je že nešteto krat dokazal. Tretjič pa si je treba argumente »Stampe« ogledati. Če se Srbi boje duhovnikov iz Avstrije, tega Srbija sama ni kriva. Srbija namreč dobro ve, da so se s protektoratom Avstrije nad Albanci združevali vedno tudi politični motivi. Gotovo je sicer, da bi se med jugoslovanskimi duhovniki v Avstriji našla velika večina takih, ki bi tudi v političnem oziru nasproti Srbiji zavzemali korektno stališče, toda ne razumejo albansko in bi se v ondotne razmere težko vživeli. Redovniki so v slednjem oziru najboljši, tudi jezika bi se priučili, toda najboljše je, če imajo Albanci svoje lastne duhovnike, za katere bi Srbija lahko ustanovila semenišče. Končno danes vsaka država lahko zahteva, da se klerus vzgaja v njeni lastni deželi in Sv. Stolica proti temu ne bo absolutno ničesar imela. V Skadru naj se vzgajajo duhovniki za Albanijo, duhovniki za Srbijo pa v Srbiji, sicer bo protisrbska politična propaganda jako lahko mogoča in tega nobena država ne more dopustiti. Kar se tiče mešanih zakonov, se »Stampa« moti. Mešani zakoni katoliški cerkvi res ne ugajajo, ker so taki zakoni s stališča harmonije mišljenja obeh zakonov, jih pa tolerira, ako ni drugače mogoče, zahteva pa katoliško vzhajanje dece. Težnja Rima po nadvladi pa je strah za otroke — kakšno duševno nadvlado pa bodo izvrševali v Srbiji z Albanci, ki so v vsakem oziru zaostali! Oni bodo popolnoma zadovoljni, da živijo svobodo kulta in verske vzgoje, kakor jo bodo brezdvoma živeli tudi muslimani, bati se od njih takozvanega »klerikalizma«, ta je pa bosa.

»Stampa« meni, da bo srbska vlada morala glede konkordatov vprašati za mnenje tudi svojo pravoslavno cerkev. Ako bi bila Srbija akonfesionalna država, bi ji tega ne bilo treba, a Srbija je država, kjer je pravoslavje država na vera, kakor je svoječase bil katolicizem v mnogih državah državna vera. Zato ni čuda, da zahteva nekako prednost. Ako od Srbije zahtevamo versko toleranco, jo zahtevamo na podlagi modernega principa verske svobode in apelujemo na liberalizem njenih državljanov. V Srbiji pa je sicer inteligenca liberalna, v verskem oziru pa se trdovratno drži pravoslavja, združujoč z njim nacionalizem. To se nam lahko zdi protislovno, a je tako; pravoslavje se pač v tem oziru od katolicizma zelo razlikuje. Bulgari in Rumuni so veliko bolj tolerantni nego Srbi ali Rusi, a zato, ker so i kot pravoslavci versko bolj indiferentni nego prvi.

Končno pa je konkordat stvar Srbije in ne naša. Ako Srbija uvideva, da je toleranca nasproti katoliškim znanjstvom v političnem oziru velikanske važnosti (iz ljubezni do katolicizma itak ne teži za konkordat), potem jo bo uvedla, če ne, bo v njeno škodo in v

škodo Albancev, v našo pa ne, oziroma le malo. Kar pa še ni, lahko še pride. Temeljita rešitev jugoslovan. vprašanja nujno tirja premostitev brezdnega med katolištvom in pravoslavljem, ali na podlagi unije ali na podlagi modernega principa paritete, ki sicer ne s stališča pravoslavja ne s stališča katolicizma kot princip ni ideal, a v praksi neizogiben, dokler vlada v modernih državah akonfesionalno stališče. Na Srbiji je, da to uvidijo, ne na nas, ki smo o tem že prepričani. »Slovenec« ima torej prav, če se veseli, da srbska vlada hoče po tej poti kreniti, a »Slovenec« tudi ni nič več konstatiral. Mi dobro vemo, da bodo težave zelo velike. Nasprotno pa tisti, ki že naprej kriči, da Srbija katolištvom svobode sploh ne da in ne bo dala, le kaže, da svobošče katolištvu v Srbiji sploh ne želi, da bi mogel še naprej zabavljati in katoliške Jugoslovane proti pravoslavnim izrabljati in narobe po geslu jugoslovanske politike grofa Khuena — Hedervarya: Divide et impera! In to je tudi princip, ki vidi v tem vprašanju »Reichsposto«, ki služi i v tem oziru interesom drugih, ne pa našim!

Balkanska federacija in carinska zveza.

Sofija, meseca januarja.

Doslej ni mogla nobena balkanska država voditi samostalne politike. Vsaka je bila v tem oziru odvisna od velesil, ki so bile najbolj interesirane pri uvozu lastnih obrtnih izdelkov na Balkan. Kakor hitro se je ena ali druga poskusila postaviti na lastne noge, je že imela carinsko vojno na vratu. To se je n. pr. pripetilo Srbiji pred šestimi leti, ko je sklenila carinsko zvezo z Bulgarijo, ne da bi Avstro-Ogrske za dovoljenje vprašala.

Razna znamenja kažejo, da se hočejo balkanske države v bodoče temu ogniti s tem, da bodo same med seboj sklenile carinsko zvezo.

Balkanska federacija sicer še ne obstoji, pač pa so dani vsi pogoji za njen obstoj, ker bo predstavljala veliko politično in narodnogospodarsko moč.

Ruski učenjak I. E. Janson je preračunal, da obsega balkanski trgovski trg 506.000 štirjaskih kilometrov; dvakrat je večji kot laški, tolik je kakor francoski, je večji od Velike Britanije in manjši za 100.000 štirjaskih kilometrov od avstrijskega trga. Zares velik svet, ki bo obljuden in kulturno obdelan postal velevažen činitelj v Evropi.

Profesor Bojev, bulgarski narodni ekonom, je napisal v tem pogledu zelo zanimivo razpravo v 2. zvezku »Spisanija na ekonomičesteko družestvo v Sofiji«.

Balkan, pravi Bojev, predstavlja za notranjo trgovino veličino prve vrste, katero nadkrilujeta v Evropi samo Nemčija in Avstrija. Tako strani svet ne nudi mesta samo za narodno obrt, ampak tu se razvijejo lahko vse gospodarske moči ne samo balkanskih narodov, ampak tudi Rumunov.

Rumunska je bogata na soli in petroleju, Srbi se odlikujejo po živinoreji, posebno pa po praščereji, Bolgari se smejo ponašati s svojim »šajskom« (vo'eno sukno ali fina raševina in druga tkanina). Grki prinašajo na trg južno sadje in olje. Pa tudi druge narodnosti (Turki, Albanci) imajo široko tržišče za svoja prirodna bogastva.

Pri tej krasni zemljepisni legi, kjer se menjavajo široka polja z visokimi gorami, kjer rodi zemlja južno sadje ob enem z raznovrstnimi drugimi plodovi, kjer je obilo gozdov, raznovrstne rude in vode, v tem prestranem svetu od Karpatov do egejskega morja, od Črnega morja do Adrije, koliko bogastvo in kaka obrt bi se lahko razvila!

Ta kot zemlje, ki je tako bogato obdarjen, kjer prebivajo marljivi in talentirani ljudje, ima sijajno kulturno bodočnost! V tistih časih je bila seveda carinska zveza še ideal bodočnosti, ki se bo sedaj bržkone uresničil.

Ako se Turčija in Rumunsko priklonita tej zvezi, bomo imeli veliko in bogato državno in gospodarsko silo.

Turčija bo dajala surove materiale, Srbija živalske produkte, Grčija svoje sadje in olje, Rumunija — sol petroleje, Bulgarija — tkanine; a Črnagora bo pomagala in o'ajševala iznos balkanskega tržišča preko svoje luke do francoskih in angleških luk.

Kar pa se tiče potreb 20 milijonov konsumatorjev na Balkanu, se bo proizvajalo vse za domačo potrebo v deželah samih, a vsi proizvodi bodo vzajemno med njimi svobodni od carinskih in drugih davkov, vsled česar bodo isti bolj poceni in ob enem se bo povzdignila konsumativna sposobnost odjemalcev.

Še eno važno vprašanje: Kako pa je s potrebnimi kapitali?

Ko se enkrat uredi balkanska federacija, kapitalov ne bode primanjkovalo. Po mnenju dobrih bulgarskih strokovnjakov na polju narodnega gospodarstva, kakor je med drugimi dr. K. D. Spazarevski, so kapitali že sedaj tukaj in leže mrtvi, neizkoriščeni. Drugi kapitali, ki so v obratu, se pa uporabljajo v druge svrhe. Dandanes se pogoltajo gotovi kapitali ali takšni, ki se izposojajo od zunaj, za bratomorne namene, za orožje in provokacije.

Ako so dandanes balkanske države slabe, je izvor tej slabosti — po mnenju istega strokovnjaka — iskati v nepremišljenem zavračanju milijonov za to, da bi si države vzajemno čim večjo škodo delale. Ko se pa sklene federacija, se porabijo lahko ti milijoni v proizvodne svrhe in s tem se bo povečala moč posameznih kraljevin kakor tudi moč balkanske zveze.

Uprajte le vžigalice: V korist obsejnim Slovincem!

Tovarno za Asbestškrilj „Zenit“

družba z omejeno zavezo Mor. Zumberk

dobavljajo najboljši in najcenejši

krovski material.

Zastopnik: Zajec & Horn, Ljubljana.

Dunajska cesta 73. 249

Izgotovljene obleke

za moške in otroke v veliki izbiri po zmerni ceni v manufakturni trgovini

Ljubljana Pri Škofu zrav. škofije

OTVORITVENO NAZNANILO!

Z velespoštovanjem

J. KRAPŠ, KAVARNAR.

ŠKOFJA ULICA 177 3 LJUBLJANA.

Usolam si slavnemu občinstvu javiti, da sem v Škofji ulici otvoril

kavarno „Krapš“ ki je najudobnejše urejena in opremljena z dvema najnovejšima biljar-doma G. Kr. dvor-nih založnikov - Seifert - sinovi.

Točilo se najfinije mize in gorke pijače, ter so cenjenim gostom mnogostevilni tu- in inozemski listi na razpolago. Moje dolgoletno delovanje v kavarni „EVROPA“ jamči za točno in solidno postrežbo.

Avtomobilna zveza

Idrija, Logatec, kolodvor.

Odhod iz Idrije: ob 6— zjutraj „ 12— opoldan „ 3-30 popoldan

Prihod v Logatec: ob 7-50 zjutraj „ 1-40 popoldan „ 5-10 popoldan

Odhod iz Logatec: ob 8-30 zjutraj „ 2-30 popoldan „ 6-30 zvečer

Prihod v Idrijo: ob 10-20 zjutraj „ 4— popoldan „ 8-15 zvečer

Cene z avtomobilnim omnibusom:

	I. razr. za osebo	II. razr. za osebo
Idrija-Logatec ali naspr.	K 3—	K 2—
Idrija-Godovič „ „	1-50	1—
Godovič-Hotodršica „ „	1-50	1—
Hotodršica-Logatec „ „	1-50	1—

Cene s kombiniranim avtomobilom:

	I. razr. za osebo	II. razr. za osebo
Idrija-Logatec ali naspr.	K 3—	K 2—
Idrija-Godovič „ „	1-50	1—
Godovič-Hotodršica „ „	1-50	1—
Hotodršica-Logatec „ „	1-50	1—

Označena vožnja se vrši vsak delavnik, omnibus vozi vsak dan opoldan, ob nedeljah in praznikih vozi le opoldan omnibus.

Točnost se po možnosti vzdržuje, vendar pa ne prevzamem nobene odgovornosti za morebitno zamudo.

Valentin Lapajne v Idriji.

Popolna razprodaja

vse zaloge, kot ruma, slivovke, likerjev za dame, mila, vazelina, raznih čistil, skroba, ščetk, nogavic, rokavic, ovratnikov, monogramov, kravat, steznikov, spodnjih kril, klobukov, čepic, čevljev, galoš in nekaj kuhinjske posode in praznih steklenic

za vsako mogočo ceno.

Prodajo se nadalje 2 špecerijski štelaji, 1 manufakturna z galerijo in več manjših za steklenice, tehtnice, stojala za olje, ciklostil, plinova peč in drugo

v I. ljubljanskem uradniškem gospodarskem društvu (v likvidaciji)

283 **Konvresni trg šteč. 12.**

! Mizarji, pozor !

274 pod najugodnejšimi pogoji se proda lepo stalno vodno silo (25 konjskih sil), enonadstropna hiša z mizarso delavnico, z vsemi potrebnimi stroji, ter gospodarsko poslopje in nekaj zemljišč. Naslov pove upravnistvo „Slovenca“ pod šteč. 274. (Znamka za odgovor.)

Kranjska deželna banka v Ljubljani v deželnem dvorcu vhod v Gosposki ulici 2.

Obrestuje hranilne vloge po

4 1/2 %

na leto. Obresti pripadajo glavnici polletno, tako da vsakega dobi za vsaki 100 K 4 53 obresti, ker plačuje banka iz svojega rentni davek. Banka je pupilarno varen zavod. Za vloge jamči direktno dežela Kranjska.

Daje komunalna posojila

občinam, okrajnim in šolskim odborom ter zdravstvenim zastopom v

4 1/2 %

komunalnih zadolžnicah.

Hipotekarna posojila

v zastavnih listih po

4 1/2 %

Eskomptuje menice denarnih

zavodov in daje lombardna posojila. Prodaja lastne pupilarno-varne komunalne zadolžnice in zastavne liste.

Banka je pupilarno varen zavod, ter jamči zanjo dežela Kranjska.

Uradne ure za stranke vsak delavnik od pol 9. ure opoldne do 1. ure popoldne.